THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXVI Kaina 25 c. ANTRADIENIS — TUESDAY, LAPKRITIS — NOVEMBER 16, 1982 Nr. 234

"L.K.B. Kronika" Nr. 53

Rašo Lietuvos kunigai ir tikintieji

Lietuvos KP CK pirmajam sekretoriui P. Griškevičiui — kun. Kęstučio Daknevičiaus, Kėdainių Šv. Jurgio bažnyčios vikaro,

Pareiškimas

Gerbiamas CK sekretoriau, noriu atkreipti Jūsų dėmesį į susidariusią sunkią tikinčiųjų padėtį Kėdainių rajone. Paskutiniu laiku nei vasarą, nei žiemą tikintieji ir jų vaikai neturi ramybės:

Rajono Vykdomojo komiteto pav. Juškevičius su Kėdainių ateistų pagalba įvairiais būdais terorizuoja vaikus; gerai, kad dar nevartoja fizinių tortūrų...

Per vasarą ateistai, lankydami bažnyčią, ne kartą pastojo kelią vaikams prie bažnyčios durų įvairiais klausimais: kokia pavardė? Iš kokios mokyklos? Kokioje klasėje? ir pan. Nedavė ramybės ir tėvams. Galiausiai, surašę vaikų pavardes, perdavė prokurorui. Jie buvo kviečiami pas prokuroro pav. Gargasą ir ten tardomi lyg kokie nusikaltėliai, o juk tėvai turi teisę savo vaikus auklėti pagal savo įsitikinimus. Kyla klausimas: kokį nusikaltimą prieš valstybę padarė vaikai, ruošdamiesi Pirmajai Šv. Komunijai?

Aš pats net du kartus — 1981 m. lapkričio 25 d. ir 1982 m. vasario 12 d. buvau kviečiamas pas tą patį prokuroro pav. Gargasą vaikų katekizacijos klausimu. Kokį nusikaltimą padariau, kad vaikus klausinėjau katekizmo ir paaiškinau neaiškumus?

Be to, melagingai aprašinėja laikraščiuose, pvz., „Tarybinis kelias", 1981 m. Nr. 37,56; 1982 m. Nr. 9, iškreipdami kunigo mintį ir žodžius, bando jį padaryti „antitarybiniu" ir sukelti ne tik netikinčiųjų, bet ir tikinčiųjų priešišką nusistatymą.

Į mane, kaip kunigą, nuolat kreipiasi tikintieji, pasakodami savo pergyvenimus: Tėvai skundžiasi, kad jų vaikai bauginami mokyklose, kai kuriems, neatsisakiusiems lankyti bažnyčios, grasinama mažinti pažymius iš įvairių dalykų, ir kai kas tai jau pajautė. Tėvai nuolat grasinami, ir todėl jie klausia: „Ką reikia daryti? Laikraščiuose rašo: „laisvė tikėjimui". Konstitucija tą laisvę taip pat garantuoja, o mūsų rajono pareigūnai, viską ignoruodami, neleistinomis priemonėmis kursto nesantaiką, nors tai daryti draudžia įstatymas".

Tikintieji su giliu nerimu klausia: „Kas bus toliau? Kada liausis tokia savavališka rajono pareigūnų veikla prieš tikinčiuosius ir kunigus? Mes nuolat girdime ir laikraščiuose skaitome, kaip šmeižiami mūsų kunigai, kartu jaučiame, jog ta neapykanta liejas ir ant mūsų, eilinių tikinčiųjų".

Tikintieji su nerimu klausia: „Nejaugi mūsų vaikų auklėjimą perims rajono VK. pavaduotojas ir prokuroras? Nejaugi mes, Kėdainių rajono tikintieji, tapome antraeiliais piliečiais?"

Aš, kaip kunigas, prašau Jūsų, Gerb. Sekretoriau, imtis priemonių, kad rajono pareigūnai nenaudotų antijstatymiškų priemonių prieš tikinčiuosius ir kad netrukdytų tikintiesiems naudotis Konstitucine laisve — išpažinti tikėjimą, nes tai nedaro garbės nei rajonui, nei valstybei.

Kėdainiai, 1982.4.1

Kun. Kęstutis Daknevičius

Viceprezidentas Bush Kremliuje perduoda užuojautą mirusio sovietų prezidento Brežnevo našlei Viktorijai. Šalia viceprezidento — valstybės sekretorius George Shultz.

Palaidojo Brežnevą

Maskva. — Pirmadienį Kremliaus Raudonojoje aikštėje buvo palaidotas ilgametis komunistų partijos generalinis sekretorius ir sovietų prezidentas Leonidas Brežnevas. Prezidentas Reaganas šeštadienį apsilankė 10 min. sovietų ambasadoje Washingtone ir įrašė savo užuojautą specialioje knygoje, pareikšdamas norą, kad Amerika ir Sovietų Sąjunga gyventų taikoje. Anksčiau užuojautų knygą pasirašė valstybės sekretorius Shultz. Maskvoje Amerikai laidotuvėse atstovavo vicepreziden tas George Bush, sekr. Shultz ir JAV ambasadorius Arthur Hartman, Kremliaus vadai buvo pakvietę į laidotuves, kaip privačius asmenis, šešis buvusius valstybės sekretorius: Alexander Haig, Edmund Muskie, Cyrus Vance, Henry Kissinger, Wiliam Rogers ir Dean Rusk. Nežinia, kiek jų dalyvavo laidotuvėse.

Buvo planų amerikiečiams susitikti su nauju partijos sekretorium Andropovu, tačiau tam trukdė protokolas. Viceprezidentas Bush, kaip valstybės atstovas, galėjo susitikti tik su aukščiausiojo sovieto vicepirmininku Vasily Kuznecov, nes Andropovas kolkas nėra valstybės pareigūnas, o „tik" partijos vadas.

Kai kurie demokratai kritikuoja prezidentą Reaganą, kad jis pats nevažiavo į Brežnevo laidotuves. Nurodoma, kad daug valstybių siuntė į Maskvą savo vyriausius vadus. Vakarų Vokietijai atstovavo prezidentas Karl Karstens, dalyvavo Indijos premjerė Indira Gandhi, Kanados premjeras Pierre Trudeau. Kinija atsiuntė tik savo užsienio reikalų ministerį Hua.

Brežnevas palaidotas už Lenino mauzoliejaus, netoli Kremliaus šiaurės rytų sienos. Praėjusį penktadienį trumpame komunistų partijos centro komiteto susirinkime Brežnevo artimas bičiulis Černenka pasakė Brežnevą apgailinčią kalbą ir nominavo Andropovą, artimą Brežnevo bendradarbį, sakydamas, kad jis — Andropovas laikysis partijos linijos, jo veiklos stilius esąs panašus į Brežnevo, jam, panašiai, kaip velioniui, rūpi taika ir liaudies gerovė. Komitetas Černenkos siūlymą priėmė, ir Andropovas tapo „generalinis" sekretorius.

Andropovas, Vengrijos sukilimo užgniaužėjas, KGB ilgametis viršininkas, pasakė komitete kalbą, kurioje gyrė mirusį Brežnevą už veiklą, kuri sustiprino šalies gynybą, užtikrino valstybės saugumą, nes „mes visi žinome, kad imperialistai niekad nepriims taikos siūlymų. Taika gali būti išlaikyta tik pasitikint nenugalima sovietų ginklų jėga", — pasakė Andropovas.

Sovietų politbiure daug tuščių vietų

Maskva. — Sovietų valdžios sluoksniuose kalbama, kad mirė ne tik Brežnevas, bet ir seniausias politbiuro narys Arvidas Pelše, 83 m. Pranešimas apie jo mirtį atidėtas, kol bus palaidotas Brežnevas.

Daug kalbų sukėlė Kirilenkos padėtis. Jis buvo svarbiausias Brežnevo pavaduotojas politbiure, tačiau jo nesimatė Maskvos parade, jis nedalyvavo centro komiteto posėdyje, kuris išrinko generaliniu sekretoriumi Andropovą. Jis tačiau neserga, kaip spėliota. Brežnevo laidotuvių ceremonijose Kirilenka dalyvavo, verkė, guodė jo našlę, tačiau stovėjo atskirai, o ne su politbiuro nariais.

Vakarų diplomatai kalba, kad neseniai Vakaruose iš sovietų mokslininkų delegacijos pabėgo Kirilenkos sūnus. Po to pabėgimo politbiuras ėmė nepasitikėti senu partijos sekretoriumi.

Išmetus Kirilenką, mirus Brežnevui ir Pelšei, partijos politbiure liko keturios tuščios vietos, nes dar neužpildyta ir mirusio Suslovo kėdė.

Brežnevas buvo jau 10-tas sovietų „herojus" palaidotas už Lenino m auzoliejaus.

Walesa jau namie

Varšuva. — Lenkijos „Solidarumo" pirmininkas Walesa po 11 mėn. internavimo buvo išleistas ir pasiekė Gdanską. Čia jo laukė apie 1,000 rėmėjų ir kaimynų. Iš kalinimo vietos Walesa buvo nuvežtas į Varšuvą, kur tarėsi su karinės valdžios ir katalikų Bažnyčios atstovais. Dar neaišku, kokį vaidmenį valdžia planuoja Walesai skirti. Jis Gdanske miniai pasakė, kad kalinimas jo pažiūrų nepakeitė. Tačiau „laimėti" nereiškia laimėti jėga ar prievarta, bet ieškant draugų ir sąjungininkų, pasakė Walesa.

Lenkijoje manoma, kad karinė valdžia greit atšauks karo stovį. Daug priklausys ir nuo Walesos laikysenos.

Ok. Lietuvoje mirė kun. J. Birbilas

Spalio 30 d. Telšiuose mirė vienas iš seniausių ok. Lietuvos kunigų — a.a. kun. Jurgis Birbilas. Velionis buvo gimęs 1890 m. Griškabūdy, Šakių apskr. Kunigu įšventintas 1920 m. Priklausė saleziečių vienuolijai. Dirbo įvairiose parapijose klebonu, paskutiniu metu buvo Krakėse, o vėliau Telšių altarista — pensininku. Palaidotas Girškabūdyje lapkričio 3 d., dalyvaujant daugeliui kunigų ir pasauliečių žmonių.

Tai jau keturioliktas šiemet miręs ok. Lietuvoje kunigas.

Grįžta „Columbia"

Cape Canaveral. — Šiandien iš erdvės turi grįžti erdvėlaivis „Columbia", atlikęs savo penktą, grynai komercinę, kelionę. Du komunikacijų satelitai buvo nuvežti į erdvę ir pasiųsti į jiems numatytas orbitas. Už šį patarnavimą NASA uždirbo 17 mil. dol. Dėl vieno erdvės inžinieriaus susirgimo jūros liga, „pasivaikščiojimas" erdvėje buvo atidėtas, o vėliau jo visai atsisakyta, nes pastebėti gedimai vieno astronauto kostiume.

Pagerbė Vietnamo karo dalyvius

Washingtonas. — Sekmadienį pasibaigė savaitę trukusios Vietnamo karo veteranų ir ten žuvusiųjų pagerbimo iškilmės. Šeštadienį įvyko veteranų, kurių suvažiavo apie 20,000, paradas, kurį stebėjo apie 150,000 žmonių. Buvo atidarytas žuvusiems paminklas, kuriame įrašytos 57,939 pavardės. Veteranų parade dalyvavo ir atsargos gen. William Westmoreland, buvęs vyriausias Vietnamo karo vadas.

Brazilijos rinkimai

Rio de Janeiro. — Vakar Brazilijoje buvo demokratiniai rinkimai, kurie rinko 25 senatorius, 479 seimo narius, 22 provincijų gubernatorius, 949 valstijų legislatūrų narius, 3,840 miestų merų ir 50,920 savivaldybių tarybų narių.

Karinė valdžia prižadėjo piliečiams sugrąžinti demokratinę sistemą po 18 metų karinės valdžios.

— Valdančiai Japonijos liberalų partijai nepasisekė susitarti dėl kandidato į premjero vietą. Liko keturi kandidatai. Partija praves rinkimus korespondenciniu būdu.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Vakar viceprezidentas Bush trumpai pasikalbėjo Kremliuje su nauju komunistų partijos gen. sekretoriumi Andropovu.

— JAV katalikų vyskupų konferencija svarsto atominių ginklų klausimus.

– Prezidentas Reaganas vakar posėdžiavo su nauju Vak. Vokietijos kancleriu Kohl. Šis pasakė, kad vizitas yra draugystės ir partnerystės demonstracija.

— Septyni atominių ginklų priešininkai įsibrovė į Groton, Conn. laivų dirbtuvę ir sužalojo naują „Trident" povandeninį laivą, aplaistė jį raudonais dažais. Jie buvo suimti.

— Afganistano laisvės kovotojų pareiškimas Pakistane sako: „Alachas nubaus Brežnevą už žiaurumus prieš nekaltus Afganistano žmones".

— Prezidentas Reaganas šeštadienį paskelbė per radiją, kad atšaukiamos sankcijos sovietų Sibiro dujotiekio statybai. Sovietų žinių agentūra rašo, kad Amerikai sankcijos nepavyko, todėl jos atšauktos. Reaganas toliau planuoja varžyti Vakarų prekybą su Sovietų Sąjunga.

— Italijoje vėl bandoma sudaryti naują ministerių kabinetą. Premjeras Spadolini atsistatydino.

— Automobilių darbo unijos vadai parinko naują pirmininką Owen Bieber vietoj pasitraukiančio Douglas Fraser.

— Teisingumo departamento agentūra OSI pradėjo piliečių nutraukimo bylą prieš Basil Artishenko, kuris Gudijoje žudęs žydus. Artishenka paneigia kaltinimus, sakydamas, kad nacių okupacijos metu jis buvęs 14 metų amžiaus.

— Brežnevui mirus, Kuba paskelbė keturių dienų gedulą.

— Taivano užsienio reikalų ministerija paskelbė, kad, nežiūrint, kas užims Brežnevo vietą, sovietai neatsisakys užvaldyti pasaulį.

— Tyres aštuonių aukštų pastatui Libane susprogus, griuvėsiuose rasti gyvi 28 izraeliečiai ir 28 arabai.

— Irakas skelbia, kad kovose su Iranu nušauti 478 priešo kareiviai, dar daugiau sužeista.

— Britanijos ministeris Šiaurinės Airijos reikalams James Prior pradėjo vizitą Amerikoje. Jis ragina amerikiečius neaukoti IRA teroristams ir neduoti jiems ginklų.

— Lenkija ištrėmė amerikietį studentą Roman Laba, kuris studijavo Varšuvoje politinius mokslus. Jis palaikęs ryšius su „Solidarumo" veikėjais.

— Norvegija savo vandenyse užtiko sovietų ledlaužį ir pareikalavo išplaukti. Pastebėtas ir svetimas povandeninis laivas.

Naujame Kongrese bus daugiau žydų

Washingtonas. — Lapkričio 2 d. rinkimai pasiuntė į Kongresą 33 žydus: keturis į Senatą ir dvidešimt devynius į Atstovų Rūmus. Buvusiame Kongrese iš viso buvo 33 žydai, o ateinančiame, 98-tame Kongrese jų bus 37.

Du senatoriai buvo perrinkti: sen. Howard Metzenbaum (dem. iš Ohio) ir Edward Zorinsky (dem. iš Nebraskos). Buvo išrinkti du nauji senatoriai: Frank Lautenberg (dem. iš N.J.) ir Chick Hecht (resp. iš Nevados).

Rinkimuose į Atstovų Rūmus buvo perrinkti 22 žydai atstovai ir išrinkti septyni nauji. Atstovo Elliot Levitas (dem. iš Georgijos) likimas neaiškus, balsai dar perskaičiuojami, rezultatai bus žinomi lapkričio 30 . Vienintelis žydas atstovas, kuris pralaimėjo turėtą vietą, buvo Bob Shamansky (dem. iš Ohio). Pennsylvanijos demokratas Marc Marks po trijų kadencijų Atstovų Rūmuose daugiau nekandidatavo.

Žydų spauda džiaugiasi naujais senatoriais. Žydo senatoriaus niekad nebuvo New Jersey ir Nevados valstijose, o dabar bus. Tai rodo, kad žydai gali būti išrenkami, kai kampanijoje liečiami klausimai neturi nieko bendro su žydų bendruomene, kada jų religija varžybose nekeliama, rašo JTA (Žydų Telegramų Agentūra). Beveik visur šie rinkimai buvo pagrįsti klausimu: paremti ar atmesti Reagano administracijos ekonominę politiką. Vienas išrinktas senatorius Lautenberg yra liberalas, jis smerkė Reagano politiką ir laimėjo prieš plačiai žinomą respublikonę senatorę Milicent Fenwick. Kitas žydas senatorius Chick Hecht, respublikonas iš Nevados, esąs geras draugas Nevados senatoriaus Paul Laxalt, seno prezidento Reagano draugo. Prezidentas parėmė kampanijoje Hechto kandidatūrą. Sen. Hecht yra 54 metų, jis aktyvus Amerikos žydų organizacijų veikėjas, buvęs rūbų parduotuvių Las Vegas direktorius, nuo 1966 iki 1974 metų buvęs Nevados legislatūros senatorius. Jis nemėgstąs savo tikro vardo „Jacob".

Du nauji žydai senatoriai su perrinktais Metzenbaum ir Zorinsky prisijungs prie kitų keturių žydų senatorių. Jie lygiai pasidalinę: keturi demokratai ir keturi respublikonai. Senate dar yra: Rudy Boschwitz (resp. iš Minn.), Carl Levin (dem. iš Mich.), Arlen Specter (res. iš Pa.) ir Warren Rudman (resp. iš N.H.). Sen. Levino brolis Sander Levin laimėjo rinkimuose Atstovų Rūmų vietą iš Detroito.

Šalia minėtų dviejų naujų senatorių rinkimuose kandidatavo dar keturi žydai, visi demokratai. Du pralaimėjo labai mažu balsų skirtumu: Missouri valstijos senatorė Harriet Woods, pralaimėjusi sen. John Danforthui, ir Rhode Island buvęs prokuroras Julius Michaelson, pralaimėjęs respublikonui sen. John Chafee. Kiti du žydai kandidatai pralaimėjo, kaip ir buvo laukta, dideliu balsų skirtumu: dr. Cyril Wecht buvo sumuštas Pennsylvanijoj sen. John Heinz'o ir David Levinson pralaimėjo sen. William Roth Delaware valstijoj.

Į Atstovų Rūmus išrinkti septyni nauji žydai, visi demokratai, tačiau tarp perrinktų žydų kongresmenų yra ir penki respublikonai. Atstovų Rūmuose bus dvi moterys žydės: Barbara Boxer iš San Francisco ir Bobbi Fiedler iš Los Angeles. Ši perrinkta antram terminui. Dar dvi žydės, abi demokratės, rinkimus pralaimėjo: Lyn Cutler iš Iowos ir Beth Bland iš Washingtono valstijos.

Iš naujų žydų Atstovų Rūmuose pažymėtini Ben Erdreich iš Alabamos ir Norman Sisisky ir Virginijos, kurie nelengvai nugalėjo senus kongresmenus respublikonus. Šalia minėtos Barbara Boxer iš Kalifornijos ir Sander Levin iš Michigano, naujokai Atstovų Rūmuose bus: Howard Berman ir Mel Levine iš Kalifornijos ir Larry Smith iš Floridos.

Visi septyni nauji žydai Atstovų Rūmuose laikomi demokratais liberalais.

Izraelio gedulas

Jeruzalė. — Izraelyje paskelbtas dvigubas gedulas. Okupuotame Tyres mieste, Libane sprogusiame pastate žuvo 75 izraeliečiai ir 14 arabų. Paskutinėm žiniom, teroristai neįtariami. Sprogimas įvykęs pačiame pastate nuo dujų ar ten buvusios amunicijos.

Premjeras Beginas pertraukė vizitą Amerikoje, atidėjo pasimatymą su prezidentu Reaganu ir išvyko namo, nes mirė jo žmona Aliza Begin, seniai sirgusi astma ir kitom kvėpavimo organų ligom. Ji buvo gimusi Lenkijoje, Borislavo mieste, 1920 m. Už Begino ištekėjo 1939 kovo mėn. Prasidėjus karui, Beginai apsigyveno Vilniuje, tačiau po sovietų invazijos Beginas buvo suimtas. Jo žmonai Alizai Arnold Begin pavyko išvažiuoti į Palestiną. Už metų Beginas buvo sovietų paleistas, kaip užsirašęs tarnauti Lenkijos kariuomenėj.

— Kinija pareiškė naujam sovietų vadui Andropovui, kad jis turėtų tęsti su Kinija dialogą, kurį pradėjo Brežnevas.

— Hamburge ir Karlsruheje vokiečių saugumas suėmė keturis seniai ieškomus teroristus ir surado ginklų sandėlį.

— Palestano valdžia nutarė išleisti buvusio prezidento Bhutto našlę į užsienį sveikatos sumetimais. Ji serganti plaučių vėžiu.

— Buvęs senatorius ir buvęs demokratų kandidatas į prezidentus George McGovern vėl planuoja kelti savo kandidatūrą į prezidento vietą. Jis 1972 m. rinkimuose laimėjo tik Massachusetts valstijoje ir Columbia distrikte.

KALENDORIUS

Lapkričio 16 d.: Edmundas, Gertruda, Aiškutis, Tyda.

Lapkričio 17 d.: Alfiejus, Elzbieta V., Getautas, Gilvinė.

Saulė teka 6:39, leidžiasi 4:30.

ORAS

Debesuota, su pragiedruliais, temperatūra dieną 45 l., naktį 30 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

SĖLENA ATEINA — GYDYTOJAS IŠEINA

Sėlenomis sėkmingai tvarkoma ne tik vidurių kietumas, jų laisvumas, bet ir daugelis kitokių žmogaus negalių, — todėl ne vienas pensininkas neapsileiskime tokiame tvarkyme!

Mediciniškas raginimas

Jei, kaip kalba žmonės, kasdien suvalgytas obuolys atitolina gydytoją, tai kasdien valgomos sėlenos tikrai sėkmingiau už obuolį atitolina tą geradarį. Mat, Anglijos geriausias mediciniškas žurnalas "Lancet" tvirtina, kad maiste paprastos sėlenos gali atitolinti gydytoją sėkmingiau, negu žinomame priežodyje (apple a day, keeps a doctor away) minimas obuolys.

Kitas anglų mediciniškas šaltinis — Bristol Royal Infirmary nustatė, kad sėlenos (fiber - bran) talkina prašalinimui ne tik vidurių užkietėjimo, bet ir nesusijusiam su jokia liga bei uždegimu vidurių laisvumui (nonspecific diarrhea).

Tos britų įstaigos gydytojai tyrė šiaip sveikus — tik mažai sėlenų maiste naudojančius ir dėl to pasikeičiant tai kietus, tai liuosus vidurius turinčius žmones. Prieš juos tiriant, buvo nustatyta, kaip greitai jų suvalgytas maistas praslenka pro jų žarnas.

Tiems mažai sėlenų naudojantiems ir minėtai nesveikus: tai kietus, tai laisvus vidurius turintiems gydytojai davė tai rupų — sėlenomis gausų maistą (pilnų javų duoną), tai, šalia jų įprastai vartojamo su mažai sėlenų maisto, kasdien davė, kaip priedą, tris valgomus šaukštus (trisdešimt gramų, tai apie unciją) sėlenų (unprocessed bran).

Šitoks sėlenomis pagausintas maistas privertė stipriau judėti žarnas. Tada jose maistas trumpiau užsilaiko, greičiau jose praslenka ir veikia prieš vidurių užkietėjimą. Mat, be sėlenų maistas praslenka žarnose per tris dienas ar dar per ilgesnį laikotarpį ir tuo būdu kietina vidurius.

Įdomu, kad viduriuojant mažai sėlenų turintis maistas greitai — per vieną dieną — praeina pro žarnas, o su sėlenomis maistas ar su sėlenų priedu toks ilgiau žarnose užsilaiko, daugiau iš žarnų vandens sugeria ir tuo būdu tvarko viduriavimą.

Taip ir susekė minėti anglų gydytojai, kad sėlenos savo stambmenomis (bulk) šalina vidurių užkietėjimą, o tos sėlenos sugerdamos žarnose esamą vandenį tvarko viduriavimą. Tai dvigubai geras sėlenų darbas: dviejų visai priešingų žarnose negerovių tvarkymas.

Todėl visi atsiminkime, kad be sėlenų maistas (sakysim, balta duona) krikdo žarnų veiklą, o su sėlenomis maistas normuoja žarnų darbą. Kad ir kaip bebūtų sugadinti viduriai baltą (be sėlenų) duoną valgant, ar jie per greit ar per lėtai judėtų, sėlenomis gausus maistas taip patvarko, kad maistas pro žarnas praslenka per dvi dienas — nei per lėtai, nei per greitai. Tada tvarkosi ne tik vidurių užkietėjimas, bet ir jų liuosumas.

Sėlenos saugo nuo apendicito

Aklosios žarnos uždegimas (appendicitis), rodos, negali turėti ką nors bendro su sėlenomis, o iš tikrųjų turi. Ir štai dėl ko.

Kūnas turi daugelį kūnai dabar nereikalingų priedų, kaip kūno plaukai, proto dantys, ausis judinantieji raumenys ir akloji žarna. Tai maišelis, išeinantis iš storosios žarnos pradžios. Kai mėšlo dalis patenka į akląją žarną, jis tuojau išstumiamas atgal į storąją žarną.

Vidurių užkietėjimas padidina storoje žarnoje, o taip pat ir aklojojoje spaudimą. Toks spaudimas paveikia kenkiančiai aklosios žarnos sieneles. Šiam krašte prieš daugiau kaip 50 metų atlikti tyrimai nustatė, kad pakeltas spaudimas net per trumpą laiką — per šešetą valandų — pakenkia aklosios žarnos sienelei.

Tos žarnos uždegimas atsiranda tada, kai ten prisiveisia bakterijų. Jos paveikia pakenktą sienelę ir gaunasi uždegimas. Be sėlenų maistas gali sukelti vidurių užkietėjimą — konstipaciją. Pastaroji pakelia spaudimą storoje žarnoje ir taip pat aklojoje. Tada gali nukentėti tos žarnos sienelė ir pakenktoje vietoje gali įsiveisti bakterijos. Tada aklosios žarnos uždegimas (apendicitas) yra užtikrintas.

Storosios žarnos kišenėlės

Visi esame girdėję apie storoje žarnoje atsirandančias kišenėles (diverticulum). Jos irgi atsiranda padidėjus spaudimui storojoje žarnoje. Kišenėlė storojoje žarnoje vadinama diverticulum. Tai maišelio — kišenėlės pavidalo žarnos sienelės išsiveržimas išorėn sienelės. Net šimtai jų gali atsirasti. Pradžioje nieko blogo žmogui nedarančios kišenėlės gali tokiomis likti per visą laiką. Tik ketvirtis jų užsidega (diverticulitis) ir daug rūpesčių ligoniui sukelia. Mat, užsidegusi kišenėlė sukelia pykinimą, vėmimą, skausmą kairėje pilvo apačios pusėje, karštį, drebulį, vidurių išpūtimą. Kartais užsidegusi kišenėlė sukelia kraujavimą ir prakiurdo kišenėlę. Tada ligoniui gresia mirtis. Kartais priseina šauktis chirurgo pagalbos. Šiaip daugumas tokių uždegimų, ramiai gydant, susitvarko.

Šioje ligoje neseniai buvo gydytojų daroma klaida, duodant sergančiajam lengvą be sėlenų maistą. Dabar nuo tokio gydymo, išskyrus pirmas kelias dienas uždegimui esant, visai atsisakyta. Priešingai, dabar sėlenomis gausiu maistu ne tik gydomos kišenėlės, bet ir sėlenomis saugomi žmonės nuo kišenėlių dar jų neturintieji.

Minimų kišenėlių savininkai jau ilgus metus prieš tai esti turėję kietus vidurius. Tada jų storojoje žarnoje spaudimas buvo padidėjęs ir paskatinęs išsiveržimą kišenėlių storosios žarnos sienelėje. Tą faktą įrodė Londono chirurgas Neil Painker jau prieš daugiau kaip dešimt metų. Jis atliko storosios žarnos spaudimo matavimus ir pagamino X-Ray filmus.

Tas chirurgas savo septyniasdešimčiai tiriamųjų pacientų, turinčių kišenėles storoje žarnoje ir nusiskundimus dėl tų kišenėlių, įsakė valgyti sėlenomis gausų maistą: pilnų grūdų javainius (bran cereals), tokių miltų košes, iš tokių miltų keptą duoną, vaisius ir daržoves. Žodžiu, tikrai lietuviškai jis tokius savo pacientus maitino. Dar jis jiems patarė priiminėti sėlenų (unprocessed bran) po du arbatinius šaukštelius tris kartus per dieną.

Na, ir tiesiog nuostabus dalykas — susilaukė tas chirurgas tikro kišenėlių uždegimo pagerėjimo. Žarnų darbas nuostabiai pasikeitė gerojon pusėn.Prieš tai buvę kietviduriai žmonės ėmė tuštintis minkštai, lengvai ir reguliariai. Jiems daugiau nereikėjo sylintis besituštinant. Kartu su susitvarkiusiu žarnų darbu net 99.6 nuošimčiais pagerėjo nusiskundimai dėl kišenėlių uždegimo atsiradusieji. Pagerėjo ta liga net ir tiems pacientams, kurie turėjo taip stiprius skausmus (colic), kad buvo galvojama apie jų operavimą — išpiovimą tos storosios žarnos dalies, kurioje atsirado uždegtos kišenėlės.

Šio anglų chirurgo sėkmingas darbas tegul būna visiems mūsų pensininkams paskatinimas mesti baltą duoną visam laikui ir pradėti maitintis sėlenomis gausiu maistu. Nesakykime, kad mes, Lietuvoje būdami, prisivalgėme stambiai maltų grūdų duonos — čia, Amerikoje, būdami ir dargi prie cento besirasdami, mes į ponus panašėsime, tik baltą baltutėlę — pikliavotų miltų pyragą naudosime. Ne, šimtą kartų ne! Mes turime grįžti į sveiką, sėlenomis gausų maitinimąsi dar šiandien, jei norime atsikratyti dažnai mus kamuojančių įvairiopų negalių.

Kai žarnos turi jautrų savininką

Jautrios žarnos (spastic - irritable colon) yra dažna liga: net 75% tokių jautruolių sudaro vidaus ligų gydytojo pacientūrą. Tokie įjautrintų žarnų savininkai turi neišaiškinamos kilmės vidurių skausmus. Jokios ligos pas juos ir jų žarnose nerandama, o jie skundžiasi visa litanija negerovių. Tokie gali turėti negerumą viduriuose, vidurių išpūtimą, aštrius, tiesiog peilio dūrio skausmus, ar duslius — gilius maudimus.

Tuomi tokių pacientų negerumai dar nesibaigia. Dažnai tokius pykina, ties duobute jiems degina, jie gausiai riaugėja, vieniems jų viduriai užkietėja, kitiems, priešingai, esti viduriai liuosi, o tretiems — jie keičiasi: po kietumo yra liuosi. Ir taip tęsiasi daina be galo. Blogiausia, kad tokie jautrių žarnų savininkai retai kur pagalbos susilaukia. Gydytojai stengiasi nuo tokių pacientų bėgte bėgti, nes jie jiems nedaug padėti gali, bet pabėgti gydytojai negali, nes daugiau kaip pusė tokių pacientų jų pacientūrą sudaro.

Nuodugniai ištyrus, viskas pas tokius ligonius randama tvarkoje. Tas pats Londono gydytojas Painter atėjo pagalbon. Jis susekė, kad pas tokius pacientus ne storoji žarna yra netvarkoje, bet ji yra jaudinama. O tas jaudintojas yra sėlenų (fiber) stoka. Tas chirurgas pradėjo labai sėkmingai tokius ligonius gydyti sėlenomis gausiu maistu (high fiber diet).

Šiame krašte patvirtino minėto chirurgo darbus marinų gydytojas J.L. Piepmeyer, dirbąs North Carolinoje, Naval ligoninėje. Jo net 88% pacientų su jautrių žarnų (irretable colon) negalavimais pagerėjo, per tris savaites gaudami kasdien nuo 8 iki 10 arbatinių šaukštelių sėlenų (bran).

Išvada. Ar mūsiškiams jautrių žarnų savininkams reikia ko nors geresnio? Žinoma, kad ne, nes geresnio šioje negalėje niekas nežino — tokio nėra. Tik mes turime savus neigiamus nusiteikimus dėl sėlenų vartojimo pakeisti teigiamais. Tada mes imsime tikrai lietuvišku maistu misti — sėkmingai sėlenomis savo sveikatą taisyti.

Pasiskaityti. Lawrence Galton: Save Your Stomach. Crown Publishers, Inc.

Sodybos pažmonyje seka sveikatos reikalu pranešimus Genovaitė Kevėžienė (kr.), Regina Simokaitienė ir Viktorija Karaitienė.

Nuotr. **M. Nagio**

Kultūrinę programą Sodybos pažmonyje seka Alfonsas Krumpliauskas (kr.), Romas Kovas ir Izidorius Straukas.

Nuotr. **M. Nagio**

PHILADELPHIA IR APYLINKĖS

ŠALČIŪNŲ IŠLEISTUVĖS

Žvelgdami į išeivijos gyvenimą, matome, kad stiprios yra tos organizacijos, sambūriai bei institucijos, kurios turi energingus, idealistiškai nusiteikusius vadovus. Jie įvairiose srityse išjudina mases ir jų pagalba atlieka didelius darbus lietuviškuose dirvonuose. Tie vadai, nors jų ir nedaug, yra didelė Dievo palaima pasaulyje išsisklaidžiusiai mūsų tautai. Jų netekus, sunku surasti pakaitalą, ir gražiai vienoj ar kitoj srityje išpurinta dirva užželia usnimis.

Mes savo kolonijoj patvariai sumaniai dirbančius galime suskaityti ant vienos rankos pirštų. Jų tarpe yra Vincas Šalčiūnas. Jis, augindamas šeimą bei studijuodamas, gyvai reiškėsi visuomeninėje bei kultūrinėje veikloje. Dirbo Balfo valdyboje, lituanistinės mokyklos tėvų komitete, nuo pat susiorganizavimo dainuoja (jau 31 m.) "Vilties" chore. Betgi giliausius pėdsakus paliko jis lietuvių namuose, anksčiau buvusiame pašalpiniame klube.

Sumažėjus klubo nariams, išseko santaupos ir prieš 75 m. statytas pastatas atsidūrė apverktinoje padėtyje: reikėjo naujo stogo, modernios virtuvės, scenos padidinimo, dažymų, vėsintuvo, o vėliau naujų langų bei naujos šildymo sistemos. Tai buvo mūsų paskutinis didžiausias klubas, metų slinktyje tautiniu, politiniu, kultūriniu atžvilgiu suvaidinęs gana didelę rolę. Po įvairių pasitarimų šis istorinis pastatas buvo perimtas naujų žmonių, pakeisti įstatai, pavadinimas ir pradėta restauruoti. Neturint lėšų, veik visus darbus teko atlikti talkos būdu. Šalčiūnui vadovaujant, per kelerius metus naktimis, keičiantis talkininkams, veik visi minėti darbai buvo atlikti. Be to, jis rūpinosi įvairių renginių suruošimu. Turbūt niekas nesuskaitys, kiek Šalčiūnas paaukojo darbo valandų, energijos, nemiegotų naktų. Per tą laiką susilaukė pozityvios ir negatyvios kritikos, įsigijo priešų, gerokai nuskriaudė šeimą. Lietuvių namai, vertindami didelius Šalčiūno darbus, neseniai jį išrinko garbės nariu.

Šia proga nors trumpai dera paminėti ir žmoną, sol. Ona Šalčiūnienę, daugelį metų savo balsą kultyvavusią buvusios Lietuvos operos solistės Juozės Augaitytės studijoje. Vargu ar buvo atsitikimas kad ji, prašoma vienos ar kitos organizacijos, būtų atsisakiusi dainuoti. Turėdama didelį repertuarą ir gražų balsą, nors ir dažnai dainuodama, klausytojams visada suteikdavo džiaugsmo. Tai buvo nuoširdi mūsų kolonijos lakštingala, kurios ilgai pasigesime. Ji su choru ir viena yra koncertavusi ir kituose lietuvių telkiniuose.

Šalčiūnai, pavargę ir įsigiję namus Floridoje, nutarė pasitraukti ramiam poilsiui. Dabartinė Lietuvių namų vadovybė, norėdama juos pagerbti, spalio 16 suruošė gražias išleistuves.

Kun. K. Sakalauskas, kalbėdamas priešvalginę maldą, apgailestavo, kad netenka gerų parapiečių ir ilgamečių choristų. Vytautas Matonis, dabartinis Liet. namų valdybos pirm., dėkojo už atliktus darbus ir linkėjo gražiai įsikurti naujoje vietoje. Valdybos vardu Bronė Impulėnienė ir Diana Drumstas Šalčiūnams įteikė dovaną. Namų tarybos pirm. išreiškė gilią padėką Šalčiūnienei nuolatos be jokio atlyginimo dainavusiai Balfo renginiuose Bronė Karaškienė, valdybos kasininkė, įteikė simbolinę dovanėlę.

V. Šalčiūnas, savo ir žmonos vardu dėkodamas už pagerbimą, pasidžiaugė, jog nežiūrint visokių nesklandumų ir trinčių, vistiek dar turi didelį skaičių gerbėjų (jų išleistuvėse dalyvavo apie 120). Reiškė padėką asmenims, su kuriais ilgiausiai teko bendradarbiauti ir pabrėžė, kad jo ir žmonos pagerbimas yra didžiausias atpildas už ilgų metų triūsą. Greičiausia paveikta jausmingų kalbų Marija Teisiūnas Liet. namų paramai įteikė 1,000 dol. čekį.

Dar tenka paminėti, kad kitą dieną Šalčiūnams išleistuves suruošė Piet. New Jersey LB-nės apylinkė, o kiek anksčiau Oną Šalčiūnienę pagerbė LMF Philadelphijos klubas, kuriam ji priklausė. Šalčiūnų išvykimas yra didelis nuostolis mūsų kolonijai. Vargu ar bus jiems surasti pakaitalai.

Bronius Vaškaitis

Geriausias patarimas sveikatai apsaugoti: nevalgyk, kai nenori, liaukis valgęs, kai dar nori. *Saadi*

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
Telef. — 337-1285
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
Ofisas:
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS — 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates $45.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $43.00. Foreign countries $45.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	$45.00	$27.00	$19.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	$45.00	$27.00	$19.00
Užsienyje	$45.00	$27.00	$19.00
Kitur — Amerikoje	$43.00	$25.00	$18.00
Savaitinis (Šeštad. pried.)	$30.00	$19.00	——

• **Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.**
• **Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00.**
• **Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.**

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
AKINIŲ PRITAIKYMAS
2636 W. 71st Street
Priima tik ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 6 v.v.
Skambinkit (ketvirtadienį)
Tel. 436-5566

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 11:30 val. ryto iki 3 val. popiet.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštad.

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. JONAS MAŽEIKA
DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103 St. Oak Lawn
Tel. 423-8380.
Valandos pagal susitarimą.

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12—4
6—8; antr. 12—6; penkt. 10—12, 1—6.

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v. p.p. Tik susitarus

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

Dr. Albert Robin kabinetą perėmė
DR. KENNETH WU
DANTŲ GYDYTOJAS
7211 S. Artesian Ave.
Valandos pagal susitarimą — pirm., antr., ketv. ir šeštad.
Tel. 434-8022

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
2-7; šeštadieniais pagal susitarimą

DR. K. M. ŽYMANTAS
DR. S. T. CHIRBAN
DANTŲ GYDYTOJAI
2654 West 63rd Street
Val. pagal susitarimą: antr., treč., ketv. 10 v. ryto iki 6 v. vakaro.
Tel. — 778-3400

Nusikaltėliai vėl

MUS KALTINA

Mokslo žmonės, kurie tyrinėja hitlerinio ir bolševikų režimų nežmoniškumus, susumavę aukų skaičius, skelbia, kad Sovietai šioje srityje yra gerokai pralenkę vokiškus nacius ir jų talkininkus. Tačiau pasaulinėje spaudoje beveik nepasigirsta balsų, kad reikėtų nuodugniau ištirti bolševikų vykdytas žudynes, jų koncentracijos stovyklas ir patraukti kaltininkus į teismą.

Atvirkščiai, šiuo metu reikalai taip susiklostė, kad kaltieji, žudynių vykdytojai, budeliai bei jų palikuonys kaltina nekaltuosius ar mažiausia kaltus, kurių tarpe "atranda" ir lietuvių. Turime galvoje Specialios tyrimų įstaigos (angl. Office of Special Investigations, sutr. OSI) keliamas bylas JAV teismuose.

Šioms byloms pradžią davė JAV prokuroras Benjamin Civileti,Jn., 1979 m. susitikęs su Sovietų aukščiausiojo teismo pirmininku Levu Smirnovu, kuris jam pažadėjo pilną bendradarbiavimą ieškant "nusikaltėlių", vedant bylas ir deportuojant "karinius nusikaltėlius", kurie dabar gyvena JAV-bėse. Šiam reikalui buvo paskirta 2,3 mil. dolerių suma. Prie JAV Teisingumo departamento (ministerijos — Justice Department) buvo įkurta jau minėta OSI įstaiga, kuriai kasmet valstybės biudžeto tvarka skiriama reikalingi milijonai. Buvo užvesta apie 220 bylų, kurioms tikrus ar klastotus "dokumentus" atgabena ir kitokią pagalbą teikia Sovietai.

*

Vilniškės "Tiesos" nr. 249 (1982.X.29) atspausdintas Jono Ignatavičiaus rašinys, antrašte "Nusikaltėliai ir kas juos gina". Netgi šio rašinio neskaičius nesunku suvokti, apie ką ir kuriuo tikslu rašoma. Labiausia puolami mūsų laikraščiai — "Draugas" ir "Tėviškės žiburiai", kurie, kaip žinome, užpultuosius tautiečius gina. Bolševikų rašeivai labai nepatinka atskleista tiesa, kad OSI veikla yra suderinta su Maskvos linija, jai pasitarnauja, kad medžiaga renkama "su Maskvos talka".

"Tiesos" rašeiva, apšaukęs didžiausiu "kariniu nusikaltėliu" išeivijoje gyvenantį vysk. V. Brizgį, J. Ignatavičiaus žodžiais, "jis ir šiandien tarnauja antikomunizmui", ilgiau sustoja prie L. Kairio bylos, o daugiausia rašo apie Jurgį Juodį. Štai viena ištrauka: "Lietuvos TSR prokuratūros darbuotojai papasakojo, kad šių metų rugpiūčio mėnesį Vilniuje lankėsi Specialių tyrimų skyriaus juristas N. Šeeras ir gynybos advokatė iš JAV N. Grybauskaitė. Buvo apklausti liudininkai Jurgio Juodžio byloje". Ką ir kaip tie "liudininkai" liudijo, taip pat nesunku suvokti: taip, kaip KGB jiems įsakė; tiksliau, jie perskaitė jiems iš anksto parašytus "liudijimus". Tačiau J. Ignatavičius nė nekelia klausimo, kodėl gi "liudininkai" nebuvo išleisti iš sovietinės Lietuvos į JAV-bes, kad čia galėtų teismo metu liudyti. Atsakymas taip pat aiškus: KGB įstaiga nepasitiki net jų pačių parinktais "liudininkais", gal būt pačiais KGB "darbuotojais", nes šie, atvažiavę į JAV-bes, galėtų liudyti kitaip, kaip jiems būtų įsakoma, o gal vienas kitas ir nebegrįžtų namo... Nereikia aiškinti, kad visas su šia byla susijusias kelionės išlaidas apmoka JAV mokesčių mokėtojai.

Tiesos ieškojimas nėra nei sovietinių rusų KGB, nei OSI įstaigos pagindinis tikslas. Svarbu apkaltinti tam tikrus žmones ir lietuviškas institucijas.

Ką laimės OSI įstaiga, keldama minėtas bylas, kaltindama priešbolševikinius veikėjus, mums nėra aišku. Faktas, kad ji talkina bolševizmui bei Sovietų Sąjungai, jai garbės nedaro. Kai kas aiškina, kad šiose bylose daugiausia galį laimėti žydai bei Izraelis. Tačiau vargu tai tiesa, nes tokių bylų ilgas pravedimas, tam tikru požiūriu tokių bylų rišimas su pastarųjų mėnesių įvykiais Libane (kur žydai parodė labai didelį nežmoniškumą, kurį daug kas lygina su "holocoustu"), didina antisemitizmą tiek JAV-bėse, tiek Europoje, tiek pačiuose pavergtuose kraštuose. Visa tai negerai žydams, užtat gerai rusams. Taigi JAV-bių iždo finansuojama ir visais kitais požiūriais remiama OSI įstaiga dirba pragaištingą darbą šių bylų "sponsoriui" — JAV-bėms, Izraeliui ir žydų tautai , kur tik jos nariai begyventų.

*

Tuo pačiu metu, kai vis dar keliamos naujos bylos tariamiems "karo nusikaltėliams", visiškai nutylimi daug didesni Sovietų šios rūšies nusikaltimai. Tose pačiose JAV-bėse, kur "su žiburiu" ieškoma "nusikaltėlių" ir kur jie teisiami, nei ta pati OSI įstaiga, bei kitos institucijos tuo nesirūpina. O juk būtų labai tikslu, jei atitinkami šios šalies pareigūnai, pasinaudodami savo gerais ryšiais su tariamomis Sovietų prokuratūros įstaigomis, nuvyktų ir paieškotų kad ir Lietuvoje 1941 - 1954 m. įvykdytų deportacijų bei žmonių žudymo kaltininkų.

Net ir Vakarų Vokietija, pokario metais atkūrusi tvirtą valstybę, nekelia savo piliečių žudymo, teroro bei deportacijų, kurias įvykdė Sovietai, klausimo. O kodėl taip vyksta? O gi todėl, kad šiame reikale nefigūruoja žydai. Būtų Sovietų iššudyti žydai, būtų ir bylos.

Žydai Sovietijoj visą laiką užėmė aukštas vietas. Dar svarbiau — jie sukūrė ir pačią komunistinę valstybę. Žydų tautybės budeliai žudė kitus — rusus ir kitataučius.

O tačiau buvo atvejų, kad sovietiniai rusai naikino ir žydus. Vieną tokį neseniai paskelbė New Yorke leidžiamas rusų emigrantų dienraštis "Novoje Ruskoje Slovo". Tai įvyko prieš 40 metų. Juodojoje jūroje nuo Rumunijos krantų išplaukė transportinė branža "Struma" su 768 žydais — pabėgėliais iš Rumunijos, kurie tikėjosi rasti išsigelbėjimą nuo vokiškų nacių, plaukdami laivu į Palestiną. Tačiau "Struma" su visais joje plaukiusiais žydais buvo paskandinta tiesioginiu būdu pataikiusios torpedos. Kas ją paleido?

Atsakymą duoda patys Sovietai. Sovietų kariniai moksliniam rinkinyje (Vojenizdat, Maskva, 1978) paskelbtos ištraukos iš karinio jūrų laivyno karininko G.I Vanejevo disertacijos, skirtos Juodosios jūros jūreivių karžygiškumui, parodytam Didžiojo Tėvynės karo metu, atžymėti. Disertacijoje, be ko kita, pateikiama ištrauka iš rusų povandeninio laivo vado raporto: joje aiškiai kalbama, kad budintis jūrininkas — stebėtojas pamatė netoliese, atviroje jūroje plaukiantį priešo laivą „Struma", neturėjusį palydos. Povandeninio laivo vadas davė įsakymą laivą torpeduoti. Torpeda buvo paleista į taikinį ir laivas tuojau nugrimzdo į jūros dugną. Taip žuvo 768 žydai, bandę išsigelbėti iš žvėriškų nacių letenų.

Kyla klausimas, kodėl pasaulio žydai, na kad ir toji pati mūsiškė gi OSI įstaiga nekelia Sovietų atliktos taip didžios piktadarystės? Kodėl tie inverstigaciniai prokurorai bei jų advokatai, kaltiną nekaltus mūsų tautiečius, nenuvažiuoja į Sovietų Sąjungą išaiškinti įvykį ir paieškoti šios masinės žudynės kaltininkų. *b. kv.*

SPORTO ORGANIZACIJAI TRIGUBAS JUBILIEJUS

60-tis futbolui

BR. KETURAKIS

Kai nepriklausomybės pirmaisiais metais visas kraštas sujudo staigiam savarankiško gyvenimo kūrimui, sportiniai daigai pirmiausia pasirodė Kaune. Vos keletos asmenų nepaprastu ryžtu ir nuolatinėmis pastangomis buvo privesta ligi pradžios organizuotumo.

Plačiau pasklidusi ir jau rungtyninius kelius pralaužusi — tai futbolo žaidimo istorija. Pirmosios pėdos 1919-1921 m. buvo tik progai pasitaikiusių rungtynių suruošimas, kur komandų sudėty buvo diplomatinių sluoksnių ar užsieniečių aukštesnio rango žaidėjų. Istorinė organizuoto futbolo pradžia yra 1922.III.22, kai buvo įsteigta Lietuvos sporto lyga ir prie jos futbolo skyrius, vėliau pavadintas komitetu.

Balandžio mėn. 15 d. "Lietuvos sporte" Nr. 4 paskelbta futbolo komandoms registracija, kad būtų galima pravesti krašto p-bes. Pirmenybės, nors ir su kai kuriais nesklandumais, įvykdytos, ir pirmuoju Lietuvos futbolo meisteriu buvo LFLS-gos I-ji komanda.

1923.XI.25. Kaune sušaukta futbolą kultivuojančių sporto klubų konferencija — pasitarimas, kuriame dalyvavo ir Lietuvos Klaipėdos krašto sporto organizacijų atstovai, įsteigę naują instituciją.

Lietuvos Futbolo lyga

Nuo dabar veikla pamažu plėtėsi ir organizacinė struktūra buvo lankstesnė futbolo šakai augti. Stiprius pagrindus davė 1924 m. įkurta Kauno futbolo apygarda, tvarkiusi beveik visą Lietuvos futbolo organizacinį veikimą. Kai 1931 m. buvo sudarytas Lietuvos Futbolo lygos centro k-tas, daugumas darbų perėjo jo žinion. Įsteigus apygardas, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio ir Suvalkijos, rungtyniavimas apėmė visą kraštą, nors žaidimo lygis buvo labai skirtingas.

1932.VII.15 paskelbtas kūno kultūros įstatymas "Vyriausybės žiniose" 390 Nr., Lietuvos sportinio gyvenimo raidą ir fiz. auklėjimą pakreipė turtingesne linkme, kuri vėliau teigiamai pasireiškė ir visoms kitoms sp. šakoms.

Bendrai vertinant, mūsų futbolo žaidimo lygį su kaimynais latviais ir estais,matome gana liūdną balansą, kuris aiškiai rodo lietuvių atsilikimą. Štai laikotarpis 1924 - 1938 m., kuriame su Latvija turėjome 26 tarpvalstybines rungtynes, laimėdami vos 3, lygiomis 7, o net 16-ka pralaimėta su 40:76 įvarčių santykiu. Su Estija 25; laimėta 8, lygiomis 3 ir 14-ka pralaimėta, 28:55 įvarčiai.Nustojus veikti LF lygai, jos vietą užėmė Kažas.

Kažas

Kažas — Lietuvos kamuolio žaidimų s-gos organizacija, kaip aukščiausia tuometinė institucija, kuriai dar priklausė krepšinis ir tinklinis. Savo sudėtimi buvo mišrios formos: vieni pareigūnai buvo skiriami kūno kultūros rūmų, kiti renkami sporto organizacijų.

Šia proga pravartu priminti ir futbolo svarbesniuosius veikėjus, kurie Lietuvai atsidėję dirbo ir šį žaidimą uoliai rėmė: Stepas Garbačiauskas, Valerijonas Balčiūnas, Kazys Balys, mjr. Jonas Pyragius, plk. B. Štencelis, mjr. Aleksandras Ardickas, Vytautas Cirkvicas, Vincas Zakarevičius, Stepas Darius, Kęstutis Bulota, Kazys Markevičius (Merkis), Andrius Keturakis ir visa eilė kitų.

Nevardiname čia tarpvalstybinių rungtynių su kitomis valstybėmis, kurių pasekmės dar ryškiau parodo mūsų žaidimo žymiai silpnesnį lygį. Pravartu mums visiems prisiminti ir visada realiau tarptautinius sporto susitikimus pasverti, neieškant per daug nepagrįstų priežasčių pralaimėjimams teisinti. Jų buvo nemažai, bet dar daugiau mūsų pačių nesugebėjimų,varžybinę sritį laikant lyg ir nebūtina priemone tautos vardo kėlime ar jaunimo bendrame auklėjime.

Krepšiniui irgi 60-metis

Šiais metais VI.18 Ženevoje buvo paminėtas tarptautinės krepšinio s-gos — FJBA 50-metis nuo jos įsikūrimo. Ta proga buvo pravestos ir krepšinio rungtynės tarp Europos ir JAV, kurios baigėsi 111:92. Kai ši tarptautinė institucija steigėsi, Lietuvos krepšiniui jau buvo 10-metis, nes 1922 m. rudenį (tikroji data iš turimų šaltinių nustatyti negalima), Lietuvos Sporto lygiai paskelbus registraciją p-bėms pravesti, užsirašė 4 moterų k-dos, bet nė vienos vyrų. Laimėtoju tapo LFLS I-ji k-da, įveikusi Šaulių s-gos I-ją (rezultatai nežinomi). Tebūna pagerbtos tos nugalėtojos, jas čia išvardinant: E. Garbačiauskienė, A. Kernauskaitė, A. Bulotaitė, J. Gaižulytė, A. G. Rimkaitė. Tai istorinė organizuoto krepšinio žaidimo pradžia.

Ligi 1934.X.10 (oficialiai atidaryti Kūno Kultūros rūmai) krepšinio treniruotėms sąlygos buvo vargingos, nes jokių nuolatinių ar tinkamesnių žaidimui patalpų nuomuoti ar naudotis neturėjome. Taigi laikotarpis nuo 1929-1932 m. buvo daugiau vos vegetuojantis. Skaidri prošvaistė — K.K. rūmų puiki salė pravėrė krepšiniui tinkamas pasiruošimo sąlygas.

Pasaulio Lietuvių Kongresas ir JAV lietuviai

1935.VIII.15-17 Kaunas ir visa Lietuva džiaugėsi kongreso eiga ir užjūrio svečiais. Ta proga buvo suruošta sporto šventė, trukusi 3 d. Amerikiečių lietuvių krepšininkų iškilus pasirodymas dvejose rungtynėse: Amerikos lietuviai — Latvijos lietuviai 49:9 (24:2), A. lietuviai — Kauno rinktinė 36:5 (21:5). Dėl laiko stokos ir perkrautos programos įvairiems renginiams, žaidimo kėliniu buvo 10 min. Šio rašinėlio autoriui teko tas rungtynes stebėti. Mūsiškiai prieš svečius iš užjūrio buvo 2 klasėm žemesni ne tik žaidimo lygiu (vargu šis žodis tada tiko), bet buvo tikri naujokai kamuolio valdyme ir judėsiuose. Kai E. Kriaučiūnas metant baudas žiūrėjo į balkone esančią publiką — žiūrovus ir kamuolys be palietimo į lanką kiaurai krisdavo, tai plojimui ir džiaugsmui nebuvo galo. Pamatėme visi, ką reiškia gera mokykla ir kiek grožio teikia pats žaidimas, kai jį vykdo parengti žmonės. Čia ir prasidėjo giedrių dienų mūsų krepšinio pirmieji daigai, kurių derlius vėliau baigėsi dviejų Europos p-bių nugalėtojų titulais.

Galutinai užsibaigė skaudžių pralaimėjimų serijos nuo kaimynų, ir Lietuva prideramai įsirikiavo į Europos kraštų pirmąsias gretas.

Prieš daugelį metų, o tai buvo 1947, kai mūsų vyrai: Stepas Butautas, Vytautas Kulakauskas, Justas Lagunavičius ir Kazys Petkevičius, atstovaudami Sov. S-gos rinktinei Europos krepšinio p-bėse Prahoje, tampa žemyno čempionais. Kai rusai pirma kartą pasirodė olimpiniuose žaidimuose, XV-toje Helsinkio olimpiadoje 1952 m., vėl mūsų Butautas, Petkevičius ir Lagunavičius padeda jiems iškovoti sidabro medalį, nes baigminiam žaidime 36:25 (17:15), laimi amerikiečiai. O kur gi didieji ir garbingi indėliai Modesto Paulausko, Lauritėno, Stankaus ir šiųmetinių pasaulio p-bių pergalės vainikas, kurio pynime buvo Jovaiša, Chomičius ir jaunoji lietuvių gintarinio krašto pažiba Sabonis, mūsų šauniosios mergšnos, kaip Angelė Rupšienė, Vida Beselienė, Daunienė, Angelė Jankūnaitė. Visi čia išvardintieji (-tosios) ir kiti šio žaidimo iškilieji, šalia olimpinių medalių, turi nemažai pergalių Europos p-bėse, Sov. S-gos ir daugely tarptautinių turnyrų. Tai išdavos anuometinės 1937 - 1939 m. Europos p-bių pergalės, kurios mokyklinius krepšinio pagrindus mums davė, sakyčiau, įkūnijo broliai lietuviai amerikiečiai. Juk mūsų moterys 1938 m. iškovoja Europos vicemeisterio vardą, tuo padidindamos krepšinio kraitį tautos labui. Pagaliau Vokietijoje su garsiomis Kovo ir Šarūno k-domis skynė pergales visame krašte ir daug prisidėjo prie Lietuvos vardo garsinimo sporto kely. FJBA šiandien jungia 157 kraštus, priskaitant arti 200 milijonų žaidėjų, kurių tarpe lietuviai turi tvirtas priekines pozicijas.

50-metis Kūno Kultūros įstatymui

1932.VII.15 prezidentas A. Smetona ir ministeris p-kas J. Tubelis pasirašė šį didžios vertės valstybinį dokumentą, kuriame nurodoma steigiamų Kūno Kultūros rūmų paskirtis, priklausomybė, rūmų sudėtis ir ryšiai su Švietimo ministerija, kuriai rūmai tiesiogiai priklausė. Po keletos mėn. baigus komplektuoti administracinį personalą ir naują sporto organizacijų ir klubų registraciją, Lietuvos sportinis gyvenimas pradėjo naują sąvartą, kuri lemiančiai pakreipė ir Fiz. auklėjimo bei lavinimo linkmę priderančiu auklėjimo keliu.

Nuo šio laiko sportinis varžybinis pradas ir atitinkamų kadrų paruošimas, kiek įmanoma didesnė valdžios parama K.K. rūmams skatinančiai veikė sportuojantį jaunimą ir palengva kėlė krašto sportinį susidomėjimą.

Pagarba visiems šio jubiliejaus pradūnams, darbininkams, rėmėjams ir sportinės idėjos ugdytojams, kurių nuopelnais ir ryžtu kraštas ir mes čia esantieji džiaugiamės.

Clevelando tautybių atstovai apskrities kontrolieriaus įstaigoje nuosavybių mokesčių reikalu. Lietuviams atstovauja V. Rociūnas ir J. Stempužis.

Nuotr. J. Garlos

NESUPAISYSI „TARYBINĖS TIKROVĖS"

Sovietų S-goje šiuo metu kursuoja anekdotas apie „šešis tarybinio gyvenimo paradoksus". Tie paradoksai šie: (1) nėra nedarbo, bet niekas nedirba; (2) niekas nedirba, bet produktyvumas auga; (3) produktyvumas auga, bet parduotuvėse nieko nėra; (4) parduotuvėse nieko nėra, bet namuose visko yra; (5) namuose visko yra, bet niekas nėra patenkintas; (6) niekas nėra patenkintas, bet visi balsuoja už Tarybų valdžią.

SKIRTINGI PASAULIAI

Ištraukos iš romano

ANDRIUS NORIMAS

45

„Paraginau jį greičiau sakyti ir mudu atsisėdome, bet jis vis dar tylėjo, nepradėdamas kalbos, tada pašokau: ‚Aš čia nenoriu būti, nes jūs vistiek tylite!' ‚Ne, aš tuoj...' Ir daužydamas kumščiu į suolą, Povilas reikalaujančiu tonu sušuko: ‚Aš jus myliu ir prašau jūsų rankos!'

„Išgirdusi tokį originalų pasipiršimą, nustebusi tokiu jo grubiu posakiu, nuskvatojau iki ašarų ir atsakiau: ‚Niekad nesu skaičiusi ir niekad nesu girdėjusi tokio pasipiršimo!' O jis tuo pat laiku, girdžiu, pats sau kalba: ‚Ak, koks aš kvailys, viską sugadinau!' Bet jis vis dėlto susiėmė ir, kai nustojau juoktis, pažvelgus į jį iš šalies, mane apėmė siaubas. Pagalvojau tada: ‚Nejau mano vyras bus toks?' Pati sau krūtelėjusi atsakiau: ‚Ne, nenoriu!' Povilas gi išdrįso paklausti, ką aš į tai atsakysiu. Pasakiau, kad kol kas tekėti nesirengiu, kad jį labai mažai pažįstu ir į tokį drąsų jo pasiūlymą nesutinku. Atsikėlusi nužingsniavau namų link, pridėjusi: ‚Jei norite, einame pas mano mamą, kurią jūs kasdien lankote'. Bet jis nusiminęs atsakė: ‚Po jūsų atsisakymo aš negaliu ten eiti'.

„Parėjusi namo, viską papasakojau tėvams. Mama uoliai prašė mane tekėti už jo, remdamasi tuo, jog Povilas mane labai myli, o tėvas pasakė: ‚Jis lietuvis, neišauklėtas, be to, katalikas. Nors sako, kad jis dvarininko sūnus, bet iš jo elgesio tai neatrodo, nes jis tikriausiai yra paprastas kaimietis... Be to, tai juk tavo reikalas, Lenny, ir daryk kaip nori'. Pasakiau tėvams, kad dar nenoriu galvoti apie vedybas, noriu pabaigti konservatoriją. Tada tėvas patarė motinai manęs neversti tekėti, nes gali mane padaryti nelaimingą.

„Per pačius egzaminus balandžio mėnesį į Maskvą pas mane staiga atvyko Remėnas. Aš supykau ir atrėžiau gana nemandagiai, kad aš neturiu laiko su juo vazotis, o jis tegul važiuoja namo. Bet Povilas tarė: ‚Aš prašiau jūsų motinos leidimo, ir ji leido...' ‚Mama negali už mane daryti sprendimų, be to, aš myliu kitą...' Povilas karštai sušuko: ‚Dėlto aš bijau jūsų nustoti! Todėl skubu, kad neprarasčiau'. ‚Ką tai reiškia? Juk aš jums nepriklausau! Ir nenoriu priklausyti!".

*

Gaila, vėl nutrūko mamos jaunystės epizodai. Dar pasitikrinau, gal yra koks pridėtinis lapelis, bet jo nebuvo. Taigi, anais metais laukiau kito mamos laiško. Be to, aname laiške mama pranešė, jog žada persikelti gyventi į Kulautuvą, nes tik ten gavusi kambarį. O tuo tarpu parašė laišką sesuo Petronėlė. Ji panašiai kaip mama, kartoja apie praėjusį jaunimo festivalį Vilniuje ir kad buvo gastrolėse Minske. Paskui jau sugrįžo į dabartį.

Tu jau turbūt supykai, kad aš taip ilgai Tau neprisiruošiu parašyti. Grįžusi iš atostogų, radau Tavo laišką, kur Tu aprašai savo įdomias keliones. Bet taip mane užsuko darbai, kad tik šiandien radau progą sėsti prie rašomojo stalo. Juo labiau, kad atėjo Elziutė, ji skaito Tavo laišką ir žiūri nuotraukas, tai mudvi ir sutarėme abidvi Tau rašyti".

Sesuo išvardina man išsiųstas knygas, o po tuo sąrašėliu kita rašysena:

„Petronėlė nuėjo parūkyti (Jonas jai neleidžia rūkyti kambaryje), tai aš prie progos Tau rašau. Dėkoju už linkėjimus, kuriuos Tu siuntei per Mamą ir Petronėlę. Parašyti Tau neprisirengiau, nes, seniai nesimačius ir nerašius, sunku susikaupti ir nežinia nuo ko pradėti. Kaip jau Tau žinoma, esu likusi viena, netekus savo sesers Bernadetos...

„Džiaugiuosi, kad dabar galiu gyventi su Mama. Pijus augina sūnų Romualdą mūsų Tėvelio atminimui. Jo žmona Angelė dirba mašininke. Pijus labai myli savo sūnų ir yra pavyzdingas tėvas. Visi dėl to stebisi, nes anksčiau jis nebuvo linkęs į žeimos gyvenimą. Jurgis taip pat vedęs, turi dukterį Zosę, kuriai jau 10 metų. Stasys jau rengiasi ateinančių metų kovo mėnesį pas mus atvažiuoti su savo šeima: žmona Eugenija, sūnum Antanu ir dukterim Magdute. Mudvi su Mama labai jų laukiam, visiems kartu bus smagiau gyventi.

„Girdėjau, kad Tu susitinki su Maryte ir Kazyte. Perduok joms nuo manęs daug linėjimų ir paprašyk, kad jos parašytų man nors keletą žodžių, kaip jos gyvena ir įdėtų į Tavo laišką. Joms atskirai rašyti šį kartą neturiu galimybės, Tu perskaityk joms tai, ką čia parašiau. Mano gyvenime beveik nieko naujo. Dirbu knygų parduotuvėje, tas darbas man patinka ir daugiau niekur dirbti nenorėčiau. Tau geriausius linkėjimus siunčia Pijus. Linkiu Jums visiems geriausios sėkmės! — Elzbieta".

Akyse man išnyra Elzbietos veidas — šviesių plaukų kasomis aprėmintas platus veidas, mėlynos akys ir studentiška humanitarės kepuraitė. Elzbieta ir Pijus Remėnai yra mano pusseserė ir pusbrolis. Gyvai atsimenu jų tėvelio, dėdės Romualdo ūkį Ukmergės apskrityje, kur kelias vasaras praleidau atostogas. Pijus yra gyvenęs mūsų šeimoje, kai buvo atvykęs studijuoti universitete. Taip ir pasiliko amžinas studentas...

Jurgį taip pat atsimenu. Jis vis veržėsi į savarankų gyvenimą ir metė gimnaziją, tapęs pienininku. Jų visų jauniausioji sesutė Bernadeta, labai linksmo ir gyvo būdo, kažkokiu būdu dar anais, gerais laikais gavo vėžį ir mirė, tai skaudžiausiai palietė seserį Elzbietą, kuri, būdama vyresnė apie 10 metų, visada globojo jaunesnę Bernadetą, lyg savo dukterį. Gal nustojusi sesers nusivylė gyvenimu ir pasiliko netekėjusi.

(Bus daugiau)

KAZIMIERO IR EUGENIJOS GIMŽAUSKŲ JUBILIEJUS

Penkiasdešimtmetis kiekvieno asmens gyvenime jau itin svarbi sukaktis, bet kai minima 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktis, ją jau tenka laikyti tikru jubiliejum. Tokią jubiliejinę sukaktį atšventė kazys ir Eugenija Gimžauskai spalio 17 dieną St. Petersburge, savo giminių, artimųjų ir svečių tarpe. Net ir gamta prisidėjo prie jubiliatų pagerbimo, nes diena buvo ypatingai graži: maloniai vėsi ir saulėta.

Šventė prasidėjo iškilmingomis pamaldomis Šv. Vardo bažnyčioje, Gulfporte. Mišias atnašavo prel. Jonas Balkūnas, koncelebruojant Šv. Kazimiero misijos vedėjui kun. K. Butkui, kun. J. Gasiūnui ir kun. J. Gailiušiui. Prieš pradedant Mišias prelatas atliko jubiliejines apeigas, skaitydamas tam įvykiui pritaikytas maldas. Prie vargonų giesmes atliko A. Mateika. Po maldų jis įteikė specialų Šv. Tėvo, Jono Pauliaus II, iš Romos atsiųstą palaiminimo raštą. Mišių metu susikaupimą paryškino M. Sullivan su viola ir solistė O. Armonienė, asistuojama vargonais muziko P. Armono, sugiedojo "Ave Maria". Prelatas savo turiningame ir uždegančiame pamoksle prisiminė mūsų tėvynę, ir kaip daug ji buvo pasiekusi tik gilių patriotų, jai atsidavusių sūnų dėka. Priminė, kad Gimžauskai yra vieni tų, kurie karštai myli savo tėvynę, ir daug dirba bei aukojasi, stengdamiesi priartinti jai laisvės dienas. Visų gausiai susirinkusių bažnyčioje tie žodžiai buvo priimti su deramu rimtumu ir susikaupimu.

Po Mišių visi svečiai rinkosi pas Gimžauskų kaimynę Eleną Bacevičienę, turinčią rezidenciją ant įlankos kranto, kur jų laukė paruoštos vaišės. Čia susirinko apie 70 asmenų, kurie jaukioje nuotaikoje svečiavosi, šnekučiavo ir vaišinosi gėrimais. Popietei pravesti buvo pakviestas Mečys Šilkaitis, kuris pakvietė kun. K. Butkų sukalbėti priešpietinę maldą. Po maldos visi buvo pakviesti pasistiprinti šaltais užkandžiais. Po užkandžių visi susibūrė glaudžiai oficialiai daliai.

Pradžioje Šilkaitis suglaustai ir taikliai nupasakojo jubiliatų gyvenimą, pateikdamas romantiškesnių momentų ir mažiau žinomų faktų, privedusių prie vedybų, sukeldamas šypsnį dalyvių tarpe. Po gyvenimo apžvalgos ėjo sveikinimai raštu nuo V. Kamanto, PLB pirmininko, V. Izbicko, LB tarybos pirmininko, V. Kutkaus, LB krašto valdybos pirmininko. Buvo gauti sveikinimai iš giminių okupuotoje Lietuvoje ir pažįstamų iš tolimesnių krašto vietovių. Žodžiu sveikino M. Krasauskas, LB St. Petersburgo apylinkės vardu, A. Armalis Lietuvių klubo vardu, pabrėždamas, jog Kazys yra aktyvus klubo choro narys ir vienas iš klubo biuletenio redaktorių. Sveikino A. Gudonis R. Kalantos šaulių kuopos vardu, nes Gimžauskai dar Lietuvoje buvo aktyvūs Šaulių sąjungos nariai. G. Jezukaitienė sveikino Moterų okteto vardu ir S. Ingaunis, LB Hot Springs apylinkės pirmininkas sveikino kaip kaimynas dar iš Lietuvos vardu. Po sveikinimų M. Šilkaitis visų susirinkusių vardu įteikė Albino Karniaus ypač gražiai paruoštą adresą su visų dalyvių parašais. Taip pat jubiliejaus atžymėjimui buvo įteiktos dovanos: Eugenijai auksinis papuošalas — virtinė ant kaklo, o Kaziui moderniškiausias rankinis laikrodis. Visiems sustojus buvo sugiedota laimingų, sveikatingų ir darbingų metų.

Po to visi svečiai buvo pakviesti prie karštos vakarienės, nors dar saulė aukštai mėlyname danguje. Po vakarienės Stasys Vaškys paskaitė šiam atžymėjimui specialiai sukurtą humoristinę poemą.Po to buvo kava ir Kazimiero žodis, kuriame jis dėkojo visiems bet kuo prisidėjusiems prie šio jiems taip svarbaus jubiliejaus suruošimo ir pasižadėjo, dar kol jėgos leis, nenuleisti rankų ir dirbti bei padėti, kur tik jo įnašas bus reikalingas.

Svečiai dar iki vėlumos vaišinosi su jubiliantais kambaryje, ar gaivinami švelnaus vėjelio šnekučiavosi susėdę ant suolų įlankos pakrantėje, šviesoms atsispindint švelniai banguojančio vandens paviršiuje.

Kazys Gimžauskas gimė 1908 metais Švenčionių apskrityje, Vilniaus krašte. Pradžioje mokėsi Švenčionyse, vėliau Vytauto Didžiojo gimnazijoj, Vilniuje. Jau nuo pat jaunų dienų jis visada troško ką nors veikti. Jis organizavo Šv. Kazimiero draugijos skyrius, rengė vaidinimus, rinko tautosaką, platino Nepriklausomos Lietuvos spaudą. Sužinojęs, kad lenkai planuoja jį suimti, perbėgo į nepriklausomą Lietuvos dalį. Čia baigė Karo mokyklos 6-ją aspirantų laidą. Po to baigė Valstybės saugumo departamento valdininkų paruošiamuosius kursus, ir paskiriamas tarnybai į Alytų. Čia susipažino su pašto įstaigoje dirbančia Eugenija Vaičekauskaite, kilusia iš Joniškio, ir po trumpos draugystės nutarė tuoktis. Vedybos buvo 1932 metais spalio 15 dieną Joniškyje

Abu dirbdami savo srityse išgyveno keletą laimingų metų Alytuje. Abu aktyviai reiškėsi Šaulių sąjungoje, kur Eugenija jau buvo iškilusi iki šaulių moterų apskrities rinktinės vadės. Lietuvai atgavus Vilnių, Kazys ten paskiriamas pareigoms, bet sovietams okupavus Lietuvą, buvo suimtas ir patalpintas kalėjime, kur turėjo pergyventi visas nužmoginimo kančias. Eugenija pergyveno dag rūpesčių, nemigo naktų, laukimo, ieškojimo. Prasidėjus karui Kazys kartu su kitais politiniais kaliniais išsilaužė iš devinto forto prie Kauno. Eugenija, iš Raudono Kryžiaus skelbimo ir sąrašų sužinojusi apie Kazio išsilaisvinimą, dar vokiečių kariuomenei žygiuojant per Lietuvą ir nesant viešo susisiekimo, pėsčia iš Marijampolės pasileido į Kauną ir po dviejų dienų jį čia susirado. Kazys greitai susisiekė su laisvės kovotojais ir vėliau laikinosios vyriausybės paskirtas grįžo į senąją tarnybą Vilniuje. Naciams sustabdžius šios vyriausybės veikimą, Kazys aktyviai įsijungė į antinacinę rezistenciją. Per visą nacių okupacijos laikotarpį Vilniuje, jie abu daugelį globojo, daugeliui pagelbėjo išvengti galimo suėmimo, daug kam teikė patarimus ir paramą.

Artėjant frontui, abu pasitraukė į Vakarus. Vokietijoje jie dirbo fabrike. Kazys čia reiškėsi lietuviškoje veikloje, bendradarbiaudamas ir dirbdamas su Vliku bei įvairiais jo nariais. Dėl kai kurių trukdymų jis nespėjo pasinaudoti pirmuoju perkėlimo įstatymu ir tik po septynerių metų, jau prezidentui Eizenhoweriui išleidus papildomą įsakymą, jie 1956 metais atvyko į Ameriką ir įsikūrė Cicero mieste, Chicagos priemiestyje. Čia jis, nors ir dirbdamas nelengvą fizinį darbą, daug laiko ir energijos paaukojo lietuviškiems reikalams. Aktyviai veikė Lietuvių Bendruomenės eilėse. Išėję pensijon atsikėlė į St. Petersburgą. Čia jis yra atidavęs didelį įnašą Lietuvių klubui ir LB St. Petersburgo apylinkės veiklai ir yra gerai pažįstamas ne tik šioje kolonijoje, bet ir toli už jos ribų. Buvęs LB tarybos narys, PLB seimo narys, ilgametis LB apygardos pirmininkas.

Kas yra būdinga, kad Kazys ir Eugenija tikrai gražiai, laimingai ir sutartinai dirba, kartu sprendžia iškilusius klausimus ir kartu sielojasi ne tik savo, bet ir visais lietuviškais reikalais ir remia visus pozityvius darbus patarimais ir gausiomis aukomis. Net ir sunkiose, kartais lyg ir beviltiškose dienose ir situacijose vienas kitam neišmėtinėja, bet stengiasi vienas kitą paremtį, paguosti. Liūdesio valandoje tą liūdesį pargyvena kartu, lygiai kaip dalinasi abu kiekvienu džiaugsmu, kiekviena laimės valanda. Materialinės gėrybės įsigyjamos, prarandamos ir vėl sukuriamos, dvasinės vertybės nei nyksta, nei dyla, bet įvairiausių pergyvenimų grūdinamos tik tvirčiau išryškėja, subręsta. Tad nenuostabu, kad Gimžauskai turi gana platų juos vertinančių artimų pažįstamų ir draugų būrį. Mes linkime jiems dar daug saulėtų, sveikų, dvasiniai pakilių ir fiziniai stiprių dienų St. Petersburge.

Mečys Šilkaitis

Popietės vadovas Mečys Šilkaitis įteikia dalyvių vardu adresą sukaktuvininkams. Iš kairės: Genė Armalienė, prel. Jonas Balkūnas, M. Šilkaitis — sukaktuvininkai Eugenija ir Kazys Gimžauskai. Nuotr. M. Krasausko

LITUANISTIKOS KATEDROS KLAUSIMU

Finansiniai ir kiti klausimai

AUDRA M. KUBILIŪTĖ

Katedrai įsteigti reikia 600,000 dol. ir 150,000, kuriuos uni-tetas pridės. Kai 300,000 dol. bus surinkti, lituanistas gaus titulą "Distinguished Professor". Jei ši suma nebus surinkta, sutartyje parašyta, kad surinktos lėšos bus naudojamos lituanistikos studijoms praturtinti kalbėtojais, priemonėmis, stipendijomis ir panašiai.

Surinktieji 600,000 dol. bus investuoti ir iš palūkanų bus mokama profesoriaus alga ir raštinės išlaidos. Tai viena investacija visiems laikams. Palūkanų paskyrimas gali keistis. Pavyzdžiui, Biznio administracijos kolegija numato, kad pinigų vertė vėl kris ir reikalui esant 20 proc. palūkanų vėl investuos, kad užtektų pinigų katedros reikalams.

Lituanistikos katedra yra sutarties garantuota visiems laikams, tai universitetas tų pinigų nepasisavins. Jei atsitiktų, kad už šimto metų niekas lituanistika nebesidomėtų ir palūkanų nebūtų galima panaudoti lietuviškiems reikalams, tik tada universitetas pinigus panaudotų.

Kodėl steigti lituanistikos katedrą?

Gal ir galima šiuos pinigus kitaip panaudoti, bet čia yra vienkartinis investavimas visiems laikams. Katedra lietuvių visuomenei duos svarbų prestižą ir politinį statusą Amerikos visuomenėje ir akademiniame pasaulyje.

Katedros darbai ir programa bus prieinami ne vien lietuviams. Yra praeityje atsiradę nelietuvių studentų ir akademikų, besidominčių lituanistika. Katedros profesoriaus darbas turįs savo vertė ir svarbą ir jungsis su universiteto profesūra.

Yra daug lietuviškų institucijų, tačiau tokios programos nėra. Nebus kitos garantuotos galimybės profesoriui pilnu laiku lietuvybei dirbti akademinį darbą, kaip katedra. Katedros lietuviška institucija valstybiniame universitete yra saugiausias būdas lituanistiką išlaikyti, nes iš visų mokslinių įstaigų valstybinis universitetas paskutinis užsidarytų.

Yra įvairių aukštesnio laipsnio lituanistikos kursų ir Illinois universitete yra lituanistikos programos, tačiau katedros kursai bus aukštesnio lygio. Bus galima įsigyti lituanistikos magistrą ir daktaratą nustatytu būdu. Į kursų katalogą turėtų būti įtraukiama pakankamai aukštesnio lygio kursų (dabar yra trys), Illinois "Board of Higher Education" turėtų tam pritarti. Slavistikos fakultetas turi teisę daktaratus duoti, tai yra visai įmanoma į tas vagas įvesti ir lituanistiką.

Studentų ir profesoriaus klausimu

Niekas negali pasakyti, ar lituanistikos studentų atsiras. Jų galėtų būti, nes jau yra bakalauro siekiančių studentų, kurie lituanistiką pasirinko pagrindine ar šalutine mokslo sritimi. Nemažai studentų įvairiose savo srityse bando lituanistinius dalykus pritaikyti. Atsimintina, kad ir toliau bestudijuojantiems aspirantams studentams reikia šalutinės mokslo srities ir užskaitų — tuo lituanistika būtų naudinga.

Katedros profesoriaus vieta nepriklauso nuo studentų skaičiaus. Jo alga jam duosima lituanistikai nagrinėti. Dabartinės profesorės vieta priklauso nuo studentų skaičiaus, nes universitetui neekonomiška laikyti profesorių be studentų. Profesorius bus pilnateisis profesorius, nagrinėsiąs kurią nors lietuvišką sritį. Būtų galima nuspręsti, kad kas kiek metai vis kitos srities specialistas tą vietą užimtų.

Illinois universitetas Chicagoje kai kuriose srityse labai garsus, nors jis labai jaunas. Lituanistui bus atviras laukas atlikti tiek, kiek jo jėgos, gabumai ir ryžtas leis. Jis taip pat galės būti svarbus politiškai — tiek universiteto santvarkoje, tiek kontakte su kitais, nes jo pozicija reta, aukšta, garbinga.

Būti katedros profesorium yra akademinė aukštuma. Profesoriui tenka garbė ir tokia proga, kuri retai pasitaiko. Tai liudija, kad profesorius jau daug savo srityje atlikęs ir žada dar daug atlikti. Kas dar svarbiau — profesorius galės pilnu laiku nagrinėti lituanistikos sritį — ir užtai jam bus mokama gera alga. Iki šiol visi mūsų specialistai turi lietuviškąjį darbą dirbti beveik vien laisvalaikiu.

Sveikata daugiau glūdi tvarkingame gyvenime, negu vaistų buteliukuose.

Gagni

Bolševikų nužudyti šauliai

Juozas Prunskis

Šioje knygoje aprašyta apie 400 šaulių, kuriuos nužudė bolševikai. Daug nuotraukų. Išleido Lietuvių Šaulių s-ga tremtyje centro valdyba 1982 m. Viršelį ir aplanką piešė dail. Jonas Tričys. Spausdino "Draugo" spaustuvė. Kaina su persiuntimu $6.00.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St.
Chicago, IL 60629

Po pamaldų Sunny Hills, Fla., sukaktuvinin kas kun. Pranas Jaraška su svečiais iš New Yorko ir Chicagos.

CLASSIFIED ADS

MISCELLANEOUS

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.
COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69th St., Chicago, IL 60629
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Tel. — 925-2737
Vytautas Valantinas

NAMŲ APŠILDYMAS
Išvalau ir įdedu visų rūšių
Pečius ir Vandens Šildytuvus
A. BANYS — Tel. 447-8806

Master Plumbing
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavardę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS 636-2960

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Telef. GA 4-8654

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.
Pardavimas ir Taisymas.
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitokie blankai.

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame
visų rūšių grindis.
BUBNYS
Tel — RE 7-5168

SIUNTINIAI Į LIETUVA
ir kitus kraštus
NEDAS, 4039 Archer Avenue
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

MOVING
SERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Telef. — WA 5-8063

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIJA NOREIKIENĖ
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
TELEF. 925-2787

DENGIAME IR TAISOME
VISŲ RŪŠIŲ STOGUS
Už savo darbą garantuojame ir esame apdrausti.
Skambinkite —
ARVYDUI KIELAI
Tel.: 434-9655 arba 737-1717

REAL ESTATE

Kam mokėti nuomą — geriau morgičių. 5 ir 4 kamb. medinis. 1 autom. garažas. Geri pamatai. Mažas įmokėjimas. Savininko paskola iš 10%. Brighton Parke.

Dailus pensininkui medinis namukas. 2 po 4 kamb. Alum. langai. Naujai atremontuotas. 42-os ir Artesian Apyl.

2-jų butų medinis. Įrengtas sklepas. Centr. šildymas. Tinka didelei šeimai. Nebrangus. 72-os ir Campbell apyl.

Skambint 436-7878
ŠIMAITIS REALTI
2951 West 63rd Street

BUTŲ NUOMAVIMAS
Draudimas — Valdymas
Namų pirkimas — Pardavimas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimai
BELL REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

MISCELLANEOUS

Tarp tostų ir dainų
Rimo Kaspučio

"Tarp tostų ir dainų" yra lietuviškos estradinės muzikos plokštelė. Iš dešimt dainų, aštuonios įdainuotos Rimo, o dvi jo parašytos ir atliekamos Rimo Trompetės grojimu. Dainos: Vien tik mums. Pavasaris gimtinėje. Prie šaltinio. Varžybos. Ateis tokia diena. Vai, žydi, žydi. Paryžiaus tango. Žibuoklė. Mergužėlė. Vėlyvi žiedai.

Kaina su persiuntimu $10.00.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Kelias į altoriaus garbę
J. VAIŠNORA, MIC

Ark. Jurgio Matulaičio beatifikacijos bylos apžvalga. Generalinės Postuliacijos leidinys 1969 m.

Kaina su persiuntimu $1.00.

Gaunama DRAUGE.

Liaudies menas ir kitkas
"Drauge"
★

Apsilankykite į "Draugo" administraciją ir pasižiūrėkit. Gal rasite kai ką padovanoti savo giminėms ar draugams.

Dienraščio "Draugo" administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos, drobės, taip pat gražiai papuoštų lėlių.

Drauge adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629.

KURIAM GALUI MOKĖTI DAUGIAU?
PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE NUO $300 IKI $1.000

Chrysler LeBaron Medallion 2-dr. Coupe
BALZEKAS MOTOR SALES
CHRYSLER ● IMPERIAL
PLYMOUTH ● K CARS
"U WILL LIKE US"
4030 Archer — VI 7-1515

Remkite tuos verslininkus, kurie skelbiasi dien. „Drauge".

ČIURLIONIO GALERIJOS 25 METŲ JUBILIEJUS
1957-1982

Kviečiame su mumis atšvęsti, Čiurlionio Galerijos 25-metį
Šeštadienį, lapkričio 20-tą dieną 7:00v.v. galerijoj
Prašom rezervuoti vietą skambinant 963-0739 257-5220

Programoje:
Čiurlionio Galerijos Paroda
25-čio Minėjimas
dail. Romo Viesulo Paskaita
Antras Kaimas
Vaišės
Šokiai ir žaidimai

Dail. Aldona Totoraitienė savo dailės parodoje spalio 2-3 d. Toronto Prisikėlimo salėje.

DAIL. ALD. TOTORAITIENĖS PARODA TORONTE

Spalio 2 — 3 d. Toronto Prisikėlimo parapijos patalpose buvo klasikinio meno paroda dail. Aldonos Karosaitės — Totoraitienės. Dailininkė yra baigusi Ontario College of Art. Ji seniai buvo nutapiusi kelis tuzinus paveikslų ir šiemet surengė labai pavykusią parodą. Toronto apylinkėje daug kas yra girdėję Aldonos Totoraitienės pavardę arba matę jos nuotraukų laikraštyje, vaidybos būreliuose. Prieš porą metų ji yra sėkmingai suvaidinusi "Fabijolės" veikale vieną iš svarbiausių rolių — Šv. Agnietę. Kas įdomiausia, kad Aldona ne tik sėkmingai suvaidino, bet nupiešė ir puikias dekoracijas. Senųjų romėnų miestas, rūmai ir gamtovaizdžiai atitiko vaizduojamo laiko dvasią. Tai Aldonos talentas, nes ji moka atkurti ir iš atvirutės. Kas suskaičiuos valandas, kiek ji ten jų praleido ant kopėčių, tapydama 9 — 10 pėdų aukščio stiliaus kolonas. Visa tai Aldona paaukojo savo parapijos naudai, nes Toronto Prisikėlimo parapijos sambūris tą veikalą statė.

Teko matyti ir kitus mažesnius piešinius, kurios dail. Aldona nutapė tiesiai ant sienos vienoje Toronto salėje. Atvaizdavo tikrai lietuvišką mišką, su besikarstančiomis meškomis. Bet tai vis nebuvo oficiali paroda.

Dabar parodoje torontiečiai Ald. Totoraitienę pažino kitoj pozicijoj — kaip tikrą dailininkę. Ji yra aplankiusi daugybę Europos ir šiltųjų kraštų ir valstybių, ir iš visur jos atmintyje pasiliko neišnykstančių vaizdų. Ji pajėgia juos meniškai išreikšti teptuku drobėje. Tą galima buvo pastebėti jos parodoje. Tematika Aldonos pasirinkta šiai parodai, daugiausia gamtovaizdžiai, kartais įpinant ir gyvąją gamtą. Tapybai naudojama akvarelė, aliejiniai dažai, akrilika ir modernus plastinis emalis. Gamtovaizdžiai dažnai lietuviški, tačiau pasitaikė austriškų kalnų vaizdų ir net Izraelio gamtovaizdžių, (kur ji lankėsi). Buvo ir tiltas per Piestupį, per kurį ji mažutė būdama vaikščiodavo — tai vaizdelis iš Anykščių apylinkės, Aldonos kilimo vietos.

Lankytojų nuomone, šios dailininkės paveikslai toki nuostabūs ir realūs, kad atrodo, lyg jie būtų gyvi ir kalbantys už save. Aldona realistė — vaizduoja, ką mato gamtoje. Jei nutapytas miškas, tai rodos, ir jauti jo vėsų žalumą ir vėjelio plazdenimą žaliuose lapuose. Rodos, jauti ir šieno kvapą, kurį ūkininkas krauna vežiman prie galulaukės šilelio.

Senyva parodos dalyvė pasirinko vieną gamtovaizdį, įsitikinusi, kad čia iškarpa iš jos gimtojo kaimo — jai gyvai priminė praeitį.

Nesiimu šią parodą vertinti menišku požiūriu, bet reiškiu jos lankytojų nuomonę. Eiliniam žiūrovui ji puiki, atitinka lietuvio širdį. Lankytojai ir pirkėjai daugiausia ne menininkai, todėl manau, kad ir jie turi teisę vertinti menišką kūrybą savuoju mastu.

Šia paroda susidomėjimas yra labai didelis — atsilankė keletas net iš Ottawos, Hamiltono ir kitų vietovių. Taip pat buvo ir vietinių kitataučių, kurie prisipirko Aldonos paveikslų. Dalyvavo daug lankytojų — buvo ir daug pirkėjų. Per pirmąją parodos dieną joms praturtinti svečiais kal. Dar daugiau būtų nupirkta, jei būtų likę.

Dailininkė A. Totoraitienė kilusi iš Anykščių, Aukštaitijos kampelio. Ji jau gimusi su tuo talentu, nors vėliau dėl karo ir kitų nepalankių aplinkybių pilnai įgyvendinti savo norų negalėjo. Taip pat ir šeimos padėtis jai neleido plėtotis ten, kur širdis visada traukė. Vėliau, sąlygoms pagerėjus, jau užbaigusi meno mokyklą, žada neužkasti šios jai Dievo paskirtos dovanos.

Aldonai po parodos nebeliko jokio paveikslo. Dabar ji žada vėl griebtis drobės bei teptuko ir taškytis dažais, kad netrukus torontiečiai vėl galėtų įsigyti jos paveikslų — surengs kitą parodą.

Dail. A. Totoraitienei reikia tik palinkėti sėkmės ir Dievo palaimos.

Žiežula A.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Racine, Wis.

Lapkričio 7 d. miesto salėje įvyko tarptautinė maisto paroda, kurią ruošė jaunųjų biznierių žmonų draugija. Šiemet tos draugijos valdyba vos neišvaikė beveik visų dalyvaujančių tautybių dėl įvairių naujų apsunkinimų bei mokesčių. Dalyvavo mažiau tautybių, bet salė dar buvo pilna lankytojų.

Lietuviams parodoje atstovavo Racine Lietuvių Moterų klubas, vadovaujamas Felicijos Pliūrienės. Jau savaitė prieš parodą moterys pradėjo gaminti tortus, sausainius ir kitus skanėstus. Reikėjo pagaminti nemažai dešrų, kopūstų ir kugelio, kad tų produktų užtektų iki parodos uždarymo, mat, buvo tokia rengėjų sąlyga. Per visą parodos laiką lietuvių stalai buvo tirštai apgulti, bet laimei maisto užteko iki uždarymo

Per parodos užbaigtuves, kurias klubas suruošė darbininkėms ir talkininkams, pasidžiaugta, kad tai buvo penkioliktasis pasirodymas. Teko nugirsti, kad tai būsiąs **paskutinis klubo pasirodymas** toje parodoje. Būtų gaila, kad būtų paskutinis, o jis buvo geras. Taigi, jei jau atstovavimas bus baigtas, tai jis buvo baigtas geru pasirodymu amerikiečių tarpe.

Geriausias patarimas sveikatai apsaugoti: nevalgyk, kai nenori, liaukis valgęs, kai dar nori.

Saadi

A. † A. KUNEGUNDA DAUPARIENĖ

KAUNAITĖ

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė lapkričio 14 d., 1982 m., 8:45 val. vakaro, sulaukusi 83 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 34 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdime 2 sūnūs Joseph, marti Sonja, ir Roman, marti Carol, 11 anūkų, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Velionė buvo našlė a. a. Juozo.

Kūnas bus pašarvotas trečiadienį nuo 1 iki 9 val. vakaro Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71 Street.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, lapkričio 18 dieną. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: **SŪNŪS, MARČIOS ir ANŪKAI**

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus — Tel. 476-2345.

A. † A. IZIDORIUS AUGAITIS

("Tulpės" restorano savininkas)

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė lapkričio 12 d., 1982 m., 9:17 val. vakaro, sulaukęs 75 m. Gimė Lietuvoje, Tauragės apskrityje ir valsčiuje, Kuišių kaime. Amerikoje išgyveno 20 metų.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Juzė (Sebeckytė), duktė Vida Blyskis, žentas Alfredas, 2 sūnūs Algirdas, marti Birutė ir Romas, 4 anūkai Andrea, Aurelija, Arvydas ir Rima, sesuo Elena ir jos duktė su šeima, Detroite brolis Juozas, Lietuvoje 2 seserys: Ona Statkienė su šeima ir Zosė Karosienė su šeimomis, kiti giminės draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71 Street. Laidotuvės įvyks antradienį, lapkričio 16 dieną. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: **Žmona, duktė, sūnūs, marti, žentas ir anūkai.**

Laidotuvių direk. Donald A. Petkus — Tel. 473-2345.

A. † A. SOFIJAI ŽUMBAKIENEI

mirus, jos vyrui Povilui Žumbakiui, visai šeimai ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

VALERIJA IR MEČYS ŠIMKAI

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

A. † A. ELENOS POCIENĖS ŽEMAITYTĖS

dešimties metų mirties sukaktį minint, šv. Mišios už jos sielą bus atnašaujamos trečiadienį, lapkričio 17 d. Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Maloniai prašome gimines ir pažįstamus prisiminti a. a. Eleną savo maldose.

Liūdi — *Vyras ir duktė su šeima*

Pranešame giminėms ir bičiuliams, kad 1982 m. lapkričio 10 d., 4 val. popiet, Glenview, Ill., sunkios ligos išvargintas mirė mylimas vyras ir brolis

A. A.

VITOLDAS JELENIAUSKAS

Buvo gimęs 1926 m. gruodžio 28 d. Klaipėdoje. Amerikoje išgyveno 33 metus.

Po gedulingų pamaldų lapkričio 13 d. buvo nulydėtas amžinajam poilsiui į Visų Šventų kapines, Glenview, Ill.

Liūdesy liko: **žmona Eleonora, seserys — Olga Kačinskienė ir Sonia Untulienė, broliai — Adolfas ir žmona Sofija, Leopoldas ir žmona Arlene bei jų šeimos.**

Nuoširdžiai prašome prisiminti velionį VITOLDĄ savo maldose.

Liūdinti ŠEIMA

Mirus Philadelphijos Ateitininkų Sendraugių Valdybos pirmininkui

A. † A. JUOZUI KANANAVIČIUI,

žmonai STASEI, dukrai AUŠRAI, giminėms ir artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

PHILADELPHIJOS ATEITININKAI

A. † A. JUOZUI KANANAVIČIUI

staiga mirus,
giliame sielvarte likusią žmoną Stasę, dukrelę Aušrą ir artimuosius nuoširdžiausiai užjaučiame.

JUZAIČIŲ ŠEIMA

Mums taip brangiai draugei

A. † A. SOFIJAI ŽUMBAKIENEI mirus,

šioje skaudžioje valandoje jos vyrui POVILUI ŽUMBAKIUI, sūnui POVILUI ir dukroms IRUTEI ir DANGUOLEI su šeimomis mūsų gili užuojautą.

Liūdime kartu
A. I. GULBINSKAI

A. † A. SOFIJAI ŽUMBAKIENEI

mirus,
gilaus skausmo prislėgtai šeimai ir artimiesiems nuoširdžiausią užuojautą reiškia

ŠLENIŲ ŠEIMA

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS
4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

VASAITIS - BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APLINK MUS

× **Kun. Viktoro Rimšelio,** Marijonų vienuolijos provinciolo, vadovaujami posėdžiai pradedami antradienį, lapkričio 16 d. Posėdžiuose dalyvauja provincijos tarėjai kun. Vincas Parulis, kun. Pranas Garšva ir kun. Stasys Saplys, ekonomas kun. Petras Cibulskis, jo asistentas Juozas Landis ir tarybos sekretorius kun. Andrius Naudžiūnas. Viceprovinciolas kun. Antanas Miciūnas iš Worcesterio dėl parapinių įsipareigojimų negalėjo atvykti. Posėdžiuose aptariami ateinančių metų biudžetai ir sudaromi darbų planai.

× **Kun. Paulius Baltakis,** lietuvių pranciškonų provinciolas, vadovaveęs moterų rekolekcijoms Cenacle vienuolyne, apsistojo marijonų vienuolyne. Šiandien jis išvyksta į E. St. Louis, Ill., o penktadienį vėl grįš į Chicagą ir sekmadienį skaitys paskaitą šv. Pranciškaus 800 metų gimimo minėjime, kurį rengia Liet. Kat. akademijos Chicagos židinys.

× **Dr. Algis Norvilas** kalbės tema "Dvi kalbos vienoje šeimoje", penktadienį, lapkričio 19 d., 8 val. vak. Vaikų Nameliuose, 2743 W. Lithuanian Plaza Ct. Rengia ir visus dvikalbiškumo klausimu besidominčius kviečia Amerikos Liet. Montessori draugija.

× **Inž. Antanas ir Marija Rudžiai,** Blue Island, Ill., savo asmeniškomis aukomis dažnai paremia vertingus lietuviškus projektus. Ir dabar, vertindami "Lietuvos bažnyčių" serijinio veikalo leidimą, paskyrė knygos leidėjui — Lietuvių Bibliotekos leidyklai didesnę piniginę auką ir palinkėjo šį darbą ištęsėti ligi pabaigos.

× **ALRK Moterų sąjungos 26 kp.** susirinkimas bus Brighton Parke lapkričio 28 d., 11 val. tuoj po lietuviškų pamaldų mokyklos susirinkimų kambary Nr. 17. Visas nares kviečiame dalyvauti.

× **Marijonų bendradarbių** Chisagos apskrities susirinkimas bus šį trečiadienį, lapkričio 17 d., 1 val. p. p. Marijonų vienuolyno svetainėje. Bus pasidalinta įspūdžiais apie praėjusią popietę ir aptariami prieškalėdinių vaišių, pramatytų gruodžio 15 d., reikalai. Nariai ir prijaučiantieji maloniai kviečiami dalyvauti.

× **Chorai, kurie ruošiasi dalyvauti VI-je JAV ir Kanados** Dainų šventėje, bet dar nėra išsiuntę nuotraukų bei informacijų šventės leidiniui, prašomi tai padaryti iki š. m. lapkričio 20 d., medžiagą leidiniui siunčiant red. D. Bindokienei, 6634 S. Richmond, Chicago, Ill. 60629. Medžiagos iki nustatytos datos neprisiuntę, nepateks į šventės leidinį. (pr.).

× **Šv. Antano Taupymo ir Skolinimo bendrovė** siūlo geromis sąlygomis namų paskolas iš 12.9% visam sutartam paskolos laikui (Fixed rate). Suinteresuoti prašomi skambinti sekančiais telef.: **656-6330** arba 242-4395. Bendrovės vedėjas Juozas Gribauskas. (sk.).

× **Neužmirštamas Alyvų Sodelis, Egipto** faraono šventyklos, Delfų ir Korinto paminklai Graikijoje. Šias istorines vietas matysite keliaudami su "Draugo" administracijos ruošiama kelione. Išvykstama balandžio 21 d. 1983 metais. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643 — Telefonas (312) 238-9787. (pr.)

× **A. a. Izidorius Augaitis,** "Tulpės" restorano savininkas, staiga mirė lapkričio 12 d. Gimęs 1907 m. liepos 3 d. Žemaitijoje. Laidojamas šiandien iš Petkaus Marquette laidojimo koplyčios po pamaldų Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioj Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Liko giliame liūdesyje žmona Juzė, duktė Vida ir žentas Alfredas Blyskiai, sūnūs Romas ir Algirdas ir marti Birutė, anūkai, marčios tėvai Gudai, brolis ir sesuo Detroite, taip pat sesuo ir jos šeima ok. Lietuvoje. Velionis buvo dosnus lietuviškų darbų rėmėjas.

× **Vilniaus Krašto lietuvių sąjungos** Chicagos skyriaus eilinis narių susirinkimas bus lapkričio 21 d., sekmadienį, 2 val. popiet "Laisvosios Lietuvos" redakcijos patalpose.

× **Jėzuitų provinciolas kun. Leonas Zaremba** paskyrė kun. Vaclovą Gutauską, SJ, Jėzuitų atstovu į Lituanistikos tyrimo ir studijų centro tarybą.

× **Muzikas Faustas Strolia** kviečia visus dainos mėgėjus, kurie nepriklauso chorams, bet norėtų dalyvauti didžiojoje dainų šventėje 1983 m., prisijungti prie Lietuvos Vyčių choro, kuris kaip tik pradėjo ruošti dainų šventės repertuarą. Repeticijos vyksta ketvirtadieniais 8 val. vak. Vyčių salėje prie 47 ir Campbell gatvių kampo. Amžius nesudaro skirtumo, kviečiami visi, net ir pensininkai.

× **Gražina ir Jonas Stankūnai,** kurie buvo išvykę į Floridą dalyvauti svainio dail. Jono Petrikonio laidotuvėse, grįžta namo ir dalyvaus Balfo Beverly Shores rudens aukų vajaus uždarymo pietuose lapkričio 27 d., šeštadienį, 4 val. popiet Pines restorane. Prof. dr. Rimgaudas Nemickas skaitys paskaitą apie širdies ligas.

× **Marquette Parko Lietuvių namų savininkų** susirinkimas bus lapkrikio 19 d., penktadienį, 7:30 val. vak. parapijos salėje. Namų savininkų draugijai vadovauja Zigmas Mikužis. Nariai ir norintieji įstoti nariais kviečiami susirinkime dalyvauti.

× **Regina Kučienė,** Kr. Donelaičio aukštesniosios lit. mokyklos mokytoja, lapkričio 6 dieną buvo išvykusi į Torontą, kur skaitė paskaitą "Mokytojo žvilgsnis į mokinį" KLB švietimo komisijos rengtame lituanistinių mokyklų ir kursų mokytojų suvažiavime.

× **Kun. J. Velutis,** Chicago, Ill., mūsų rėmėjas, aplankė "Draugą", pratęsė prenumeratą, įteikė auką už kalėdines korteles ir kalendorių ir dar pridėjo 30 dol. dienraščio stiprinimui. Kun. J. Velutį skelbiame garbės prenumeratorium, o už gražias aukas tariame nuoširdų ačiū.

× **Stasys Patlaba,** Chicago, Ill., mūsų bendradarbis, S. Kasnickas (Mrs.), Harbert, Mich., atsiuntė po 10 dol. aukų. Labai ačiū.

× **Muzikas Alvydas Vasaitis** akompanuos solistui Jonui Vazneliui lapkričio 27 d. 7 val. vak. Jaunimo centre. Jie išpildys meninę programą Liet. Fondo 20-ties metų jubiliejiniame bankete. (pr.).

× **Panevėžiečiai** per Panevėžiečių klubą kviečiami surinkti didesnę sumą Br. Kviklio "Panevėžio vyskupijai" išleisti. Aukos čekį (nusirašoma nuo mokesčių) rašyti "Lithuanian Library Press, Inc." vardu ir siųsti šiuo adresu: J. Masilionis, 4632 S. Keating Ave., Chicago, Ill. 60632. (pr.).

× **"Kalakutiniai" šokiai** studentams ruošiami lapkričio 25 d. Jaunimo centro didž. salėje 7 val. vak. Gros "Aido" orkestras. Kaina: 4 dol. Rengia Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga. (pr.).

JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos sesijoje, St. Peters burge, Fla. Iš kairės: Birutė Vindašienė, Danguolė Valentinaitė ir Birutė Vilutienė, antroj eilėj — naujasis krašto valdybos pirm. dr. Antanas Butkus.

Nuotr. Jono Urbono

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

PRADINIS LIETUVIŲ KALBOS KURSAS

Jau užbaigtas "Pradinis lietuvių kalbos kursas" (**An Introductory Course in the Lithuanian Language**) lietuvių kalbos besimokantiems suaugusiems. Kursas paruoštas Illinois universiteto Chicagoje lituanistikos studenčių Audros M. Kubiliūtės ir Rasos Kaminskaitės su prof. M. Stankus - Saulaitės pagalba. Taikomas ypač Pietų Amerikos studentams kursas perduodamas dviem kalbomis: lietuvių ir anglų. Finansuotas PLB Švietimo komisijos, kun. A. Saulaičiui vadovaujant.

Dvidešimt pamokų dialogais moko kalbą. Gramatikai nurodomi **Introduction to Modern Lithuanian,** Klimo ir kitų skyreliai. Taip pat yra idiomų sąrašai, linksnių ir prielinksnių paaiškinimai, žodynas, galvosūkiai ir juokai. Pratimai taip paruošti, kad patys studentai savo atsakymus ištaiso. Vadovėlis daugiau kaip šimto puslapių. Kadangi spausdinamas fotokopiniu būdu, kaina 7.35 dol.

Tolimesnei informacijai kreiptis: Dr. M. Stankus - Saulaitis, Slavic Department, University of Illinois at Chicago, Box 4348, Chicago, Ill. 60680). Telef. 996-5465, 4412).

KRĖVĖS JUBILIEJAUS VAKARONĖ

Dzūkų draugija lapkričio 12 d. surengė rašyt. Vinco Krėvės gimimo 100 m. sukakties minėjimą Jaunimo centro kavinėje. Minėjimą audarė Dzūkų draugijos pirmininkas Pr. Nedas, pakviesdamas D. Bylaitienę supažindinti su pagrindiniu kalbėtoju rašytoju Antanu Gustaičiu bei pravesti visą programą.

Paskaitoje Ant. Gustaitis pabrėžė, kad, nors Vincas Krėvė yra miręs, jis visada liks gyvas mūsų tautoje. Prelegentas suglaustai perdavė Krėvės biografiją, suminėjo, kad jis buvo įstojęs į kunigų seminariją, universitetines studijas išėjo su aukso medaliu, gavęs daktaro laipsnį. Buvo pakviestas profesoriauti, bet nesutardamas su profesoriais, pasitraukė dėstyti Baku gimnazijoje.

Jis savo nepaprastai didžiu kūrybos lobiu sulaukė pagarbaus išaukštinimo. A. Vaičiulaitis skelbia, kad Krėvė mūsų kūrybos pasaulį praturtino labiau, negu kuris kitas kūrėjas. Jis šių dienų vaidila, įaugęs į mūsų tautą. V. Maciūnas skelbia, kad nė vienas rašytojas nėra taip savo gimtinę iškėlęs, kaip Krėvė. K. Ostrauskas pažymėjo, kad Krėvė ieškojimo kelyje neužsidarė siaurame rate. Putinas skelbė, kad šį mūsų klasiką iškelia jo stiliaus puošnumas, manumentalumas kūryboje.

Krėvė atskleidė spalvingą šiaudinėj pastogėj gyvenančiojo kaimiečio sielą. Savo romantine kūryba praturtino mūsų istoriją.

Krėvė buvo stumiamas lietuvių patriotų įeiti į vyriausybę pirmomis okupacijos dienomis, kad jis dar gelbėtų kas galima. Krėvė stengėsi prilaikyti kultūrinių reformatorių ranką okupacijos pradžioj. Jo ir vardas minimas tik po Stalino mirties. Pagaliau net ir okupacijoje pradėta rašyti, kad Krėvė, kaip sniego kalnas, labiau matomas iš tolo. Dabar net literatūriniuose vadovėliuose ok. Lietuvoje skelbia, kad Krėvės kūrybai priklauso viena didžiausių vietų.

Padavimiškų herojų gimdytojas Krėvė buvo kuklios fizinės struktūros, bet buvo jautrios širdies. Kai tėvas mirė, verkė pasikukčiodamas. Prelegentas, panaudodamas daugelio atsiminimus, vaizdžiai nupiešė Krėvės sielos portretą. Jis buvo samarietiškai paslaugus ir ūmai užsiliepsnojąs, aukštos inteligencijos, bet papasakojąs ir laisvesnį anekdotą. Prelegentui atminty išliko, kai kartą su grupe lietuvių iš restorano lango stebėjo vežamus į Sibirą ir kaip jautriai tą Krėvė pergyveno, bandė veržtis prie tremiamųjų vagonų.

Ant. Gustaičio paskaita buvo su gilia literatūrine nuovoka, plačios apimties, su nuoširdumu ir humoru).

Antra vakaro dalis buvo paskirta Krėvės kūrybai. Su garsiniais - muzikiniais paįvairinimais jaunimas paskaitė Krėvės orientališką pasaką apie indą, kuriame karalius laikė savo vyną. Skaitė R. Vitas, A. Gražytė, A. Kirvelaitis, A. Eitutytė.

D. Bylaitienei davus taiklų įvadą, buvo paskaityta "Šarūno" pabaiga. Su įsijautimu skaitė A. Dikinis, R. Vėžys, J. Lintakas, A. Viktora, A. ir V. Kirvelaičiai, A. Gražytė, H. Paškevičius. Muzikinis įvadas ir užbaiga sustiprino tos dramos ištraukos poveikį klausytojuose.

Didelio susidomėjimo sukėlė iš juostos perteikiamas paties V. Krėvės pasakojimas apie savo kūrybą. Jis norėjęs parodyti, kad lietuviai nėra menkesni už kitas tautas, o yra didvyriška tauta. "Mano tikslas buvo dirbti dėl Lietuvos".

Iš "Dainavos senų žmonių padavimų" akt. A. Dikinis paskaitė apie milžinkapį.

Minėjimą užbaigdama, D. Bylaitienė skatino domėtis jo raštais, susidomėti vakaronėje suruošta Krėvės kūrinių, laiškų, nuotraukų paroda. Dėkodama prelegentui A. Gustaičiui, D. Bylaitienė priminė jo kūrybą ir veiklą, pavadindama jį satyros klasiku. Jubiliatui A. Gustaičiui gausi publika sugiedojo ilgiausių metų, jis buvo papuoštas tautine juosta.

Dzūkų draugijos vardu A. Gustaičiui, D. Bylaitienei ir kitiems, prie šio renginio prisidėjusiems, padėkojo Pr. Nedas. Pasitarnavusieji buvo papuošti gėlių papuoštėmis.

Dr. V. Sruogienė padėkojo, kad Krėvės raštų parodą ruošiant daug padėjo Br. Kviklys ir Gr. Gražienė. Muziką tvarkė V. Šumskis, šviesas J. Miglinas. **J. Pr.**

VĖLINIŲ PAMINĖJIMAS

Vėlinės — tai gilaus susikaupimo ir maldos diena, į kurią jaunimas mažai tekreipia dėmesio. Prisimena tą dieną vyresnioji karta, dar šiek tiek vidurinioji, ir viskas. Gal prisimena iš ryto ir sukalba "Amžiną atilsį" ar "Sveika, Marija", o gal ir tam nebėra laiko. Apie kapų lankymą tą dieną nėra nė kalbos. Tačiau palaikyti tą gražią mūsų tautos tradiciją, LDK Birutės karių šeimų draugija kiekvieneriais metais Vėlinių dieną, lapkričio 2, rengia mirusiųjų pagerbimą. Ir šiais metais Vėlinės buvo prisimintos šv. Mišiomis Jėzuitų koplyčioje ir eisena su žvakutėmis prie Laisvės kovų paminklo.

Šv. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kun. J. Borevičius. "Vėlinių šventą tikrovę išgyvendavome, kai lankydavome paslaptinga žvakių šviesa gaubiamus savųjų kapus, kai gilioje tyloje susimąstydavome prie Nežinomo Kareivio kapo, kai kalbėdavome amžiną atilsį prie mūsų pačių rankomis supilto ir ašaromis aplaistyto partizano ir kankinio kapo... Taip kalbėjo pamokslininkas. "Tai buvo tada, kai mes jautėm po savo kojomis jų krauju aplaistytą žemę, kai ramūs gyvenome jų aukomis atpirktoje laisvoje Tėvynėje. Šiandien mūsų sielose tas pats susimąstymas. Tik šį kartą jis gilesnis, skaudesnis. Mus kankina gaivalingas ilgesys anų kapų, kuriuos taip didžiai branginome. Mes liūdime, nes negalime jų aplankyti ir negęstančio prisiminimo bei meilės ženklan juos paslaptingos žvakės šviesa apšviesti.

Mišių metu giedojo V. ir M. Momkai. Jie atliko De Profundis J. Zdaniaus ir Skausmo kryžkelėj J. Siniaus. Vargonais palydėjo jauna, daug žadanti Alvydė Eitutytė. "Iš gilumos širdies šaukiuosi Tavęs, Viešpatie", du sodrūs ir gražūs balsai pripildė koplyčią ir palinko galvos susikaupime. Po Mišių draugijos pirmininkė E. Diminskienė ir iždininkė J. Ivašauskienė išdalino visiems, esantiems koplyčioje, degančias žvakutes, ir žmonės pajudėjo paminklo link. Laisvės kovų paminklas buvo pastatytas savanorių - kūrėjų, birutininkių ir ramovėnų rūpesčiu ir aukomis. Paminklą globoja komitetas, į kurį įeina tų trijų organizacijų atstovai. Ant aukuro ir paminklo 3 skydų buvo pastatytos žvakutės stikliniuose indeliuose, kad vėjas liepsnos neužpūstų. Prie paminklo kun. J. Borevičius dar kartą priminė, kad nei vienas iš mūsų negyvena tiktai sau ir nei vienas tiktai sau nemiršta, kad reikia palaikyti ryšį su mirusiais, juos prisiminti ir už juos pasimelsti. Sukalbėjome "amžiną atilsį". Didelę rožių ir rudeninių astrų puokštę padėjo El. Diminskienė. Minėjimas baigtas giesme "Marija, Marija".

Al. Likanderienė

Šv. Kryžiaus ligoninės tarnautojai, gavę Klinikinės Patologijos sąjungos pažymėjimus. Iš kairės: Antanas Blažys, Joseph Piet, Nancy Friesenhahn ir Aldona Plačienė. Joseph Piet ir Aldona Plačienė išlaikė egzaminus aukščiausiais pažymiais — pirmasis medicininės technologijos, antroji — histologijos.

IŠ ARTI IR TOLI

AUSTRALIJOJE

— **HELLP draugija** Hobarte jau aštunti metai leidžia "Baltic News" biuletenį anglų kalba. Išeina kas trys mėnesiai. Pateikiama nemaža žinių apie lietuvių, latvių ir estų persekiojimą pavergtuose kraštuose. Biuletenis išsilaiko aukomis. Jo adresas: Baltic News, P. O. Box 272, Sandy Bay, Tas. 7005.

— **Skautų-čių rajono stovykla** įvyks sausio 2 — 12 dienomis Gilwellio parke, Australijos skautų vadų stovyklavietėje. Rengimo komitetui vadovauja Henrikas Antanaitis. Stovyklai duotas "Mūsų Lietuvos" vardas. A. Jakštas padarė jos ženklo projektą, kurį pagamins viena australų firma. Taip pat bus paruošti specialūs stovykliniai marškiniai su stovyklos ženklu.

— **A. a. Alfonsas Jantauskas** mirė rugp 26 d. B Hill., NSW, sulaukęs 70 metų amžiaus. Buvo gimęs Rygoje. Nepriklausomybės metais tarnavo Lietuvos policijoje. 1950 m. atvyko į Australiją. Palaidotas Rookwoodo kapinėse, Sydnėjuje.

— **Tautinių šokių** vadovų kursai ruošiami pravesti Melbourne 1983 m. gegužės mėnesį. Šiuo reikalu tariamasi su JAV lietuvių Tautinių šokių institutu. Kursų ruoša rūpinasi J. Tamošiūnas, ALB krašto valdybos narys kultūros reikalams.

— **A. a. inž. Kostas Teodoras Tymukas** mirė Adelaidėje, sulaukęs 62 m. amžiaus. Buvo aktyvus lietuviškose organizacijose, kurį laiką vadovavo LB apylinkei.

— **Australijos lietuvių dienos,** III-osios iš eilės, ruošiamos gruodžio 26 — 31 dienomis Melbourne. Specialus komitetas jau nustatė programą, rūpinasi techniškais reikalais.

— **Vytas Straukas** vadovauja negausiam, bet stipriam Geelongo lietuvių chorui ir ruošiasi dainų šventei. Numatoma lapkričio mėnesį suruošti choro koncertą.

PRAEITIES PUSLAPIUOSE

Lapkričio 16 d.

1933 m. JAV ir Sovietų Sąjunga užmezgė diplomatinius santykius.

1941 m. Vokietija antrą kartą nesėkmingai puolė Maskvą.

1968 m. Sovietų Sąjunga pranešė, kad į erdves paleido didžiausią iki tol skridusį erdvėlaivį "Proton keturi".

1971 m. mirė buvęs sovietų šnipas Rudolf Abel.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629
Tel. 776-5162
Kasdien 9—6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 So. Kedzie Avenue
Chicago, Illinois 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. r. iki 1 val. d.

Apsimoka skelbtis dien. „DRAUGE", nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.